

საქართველოს სოც.

საბჭ. რესტაურაციის

მუზათა და გლეხთა მთავრობის

პარონია და გაცემის გულებათა პრეზენტი

1928 წ.

იუსტიციის სამსახურის კომისარის დამსახურის

1928 წ. ივნის 26

№ 9

ნების პარონია

შ ი ნ ა რ ს ი:

ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის დადგენილებანი.

70. დადგენილება № 33 ც. ა. კ. და ს. კ. — უმაღლესი სასწავლებელის აკადემიურ-ი კერძონილისა და სამეცნიერო დაწესებულებების სამეცნიერო დარგში მიმწერებეთა მემსინო უზრუნველყოფის შესახებ.

71. დადგენილება № 34 ც. ა. კ. და ს. კ. — საქართველოს საკუთრის სამსახურის რეგისტრის წილით ჯერადაც საზოგადოების სახელმწიფოს შეცვლის შესახებ.

72. დადგენილება № 35 ც. ა. კ. და ს. კ. — სამოქადაქო სამიაზალის საპროცესო კოდექსის 305 და 306 მუხლების შეცვლის შესახებ.

73. დადგენილება № 36 ც. ა. კ. და ს. კ. — სილანალის და ოკლავის მაჩრების გაერთიანების შესახებ.

74. დადგენილება № 37 ც. ა. კ. და ს. კ. — რაკის და ლინიტოს მაზრების გაერთიანების შესახებ.

75. დადგენილება № 39 ც. ა. კ. და ს. კ. — სამოქალაქო სამართლის კოდექსის 71 მუხლისათვის მუ-3 შენიშვნის დამატების შესახებ.

76. დადგენილება № 40 ც. ა. კ. და ს. კ. — 1928 წლის მაისით ხანძრისაგან დასარალებულ ქალ ქუთაისის მისამლებისთვის საგადასახადო შეღავთების მინიჭების შესახებ.

77. დადგენილება № 41 ც. ა. კ. — თავდაცესის ფორმების ჩატარების შესახებ.

78. დადგენილება № 42 ც. ა. კ. და ს. კ. — საქართველოს სსრ-ში გაფასახლების დაჭრის მიზნებისა, ირგვანისაუკისა, გეგმების შედგნისა და გაფასახლების ღონისძიებათა ფინანსურად მოვარეობის წესის შესახებ.

ხახალის კომისართა საბჭოს დადგენილებანი.

79. დადგენილება ს. კ. — სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტმან (ავტომობილ რეგისტრის და ოლეგბში — ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტმან) აზერბაიჯან საგანმა

შეფერისა და აუგილობრივი მინიჭებულობის გზათა მშენებლობის სამეცნიერებელი და აპრა-ტული გვიმების შეფერისა და მსვლელობის წესის დებულების დამტკიცების შესახებ.

დაბულება სამართლი აღმასრულებელ კამიტეტისთვის (არსებული საქათა სამეცნიერებლის სამეცნიერებელი და ადგილობრივი მინიჭებულობის გზათა მშენებლობის სამეცნიერებელი და აუგილობრივი გვიმების შეფერისა და მსვლელობის წესის შესახებ).

80. დაფენილება ს. კ. ს.—იმ ქონების ნების დამტკიცების შესახებ, რომელზედაც არ შეაძლება მიტყულ იქნას გადასახატის, ბაჟისა და გამოხატვის ნარჩენის გადასტერიზმა.

ნება იმ ჭირებისა, რომელსებაც არ შეიძლება მიტყულ იქნეს გადასახატის, ბაჟისა და გამოხატვის ნარჩენის გადასტერიზმა.

81. დაფენილება ს. კ. ს.—სამართლოს გადაწყვეტილებისა, დაფენილებისა და განაწილის ძალით გაფასარებულებული თანხმის შემსრულებლის მეთალურობის გარეული წესის შესახებ.

82. დაფენილება ს. კ. ს.—1928/29 ერთობის სასამართლო-სამეცნიერებელი გადასახატის შესახებ.

83. დაფენილება ს. კ. ს.—პასტერივი ჭრობის ამავაკობათა (არტელების) დებულების გაუმტკიცების შესახებ.

84. დაფენილება ს. კ. ს.—მიტკების მომტკიცება და შექმნების სცენიში, აუგროვე წყლის სარგებლობის მიმწერების საქმეში საქართველოს სხ. მიწათმომწერების სახალხო კომისარიატისა და წევალთა მეცნიერების სამსახუროვლის მუნიციპალიტეტის შესანახად გაწყვეტილება ს. კ. ს.—სახელმწიფოს მიზრ სტატუსურ-სტატისტიკო-ტრანსფრის შესახებ.

85. დაფენილება ს. კ. ს.—სახელმწიფოს თაობაზე 1927 წელის შეცვლელი 28-ის თარიღით გამოცემული მე-7 ნოტის შეცვლის რედაქტირების შესახებ.

86. დაფენილება ს. კ. ს.—1928/29 წლის ერთობის სასამართლო-სამეცნიერებელი გადასახატის თაობაზე 1928 წლის მაისის 8-ს თარიღით გამოცემული დაფენილების მე-7, 11 და 16 მიზრის რედაქტირების შეცვლისა და ამ დაფენილებისათვის მე-17 მუნიციპალიტეტის შესახებ.

1. 87. დაფენილება ს. კ. ს.—საქართველოს ყოფ. სააფენილაზულო ბანკებში და ტულილის საკრედიტო საზოგადოებაში დაგირაცებული კალაქად შეცვალების სახლების ვალის გადასტერიზების შესახებ.

1. 88. დაფენილება ს. კ. ს.—ტრაქტორობის რეცეპტორისა და გასწორების წესის შესახებ.

ცენტრალური აღმასრულებელი პროცესუალის დადგენილებანი.

70. დ ა დ გ მ 6 0 ლ მ ბ ა ს 3 3 0 . ა . კ . დ 5 ს . კ . ს .

უმაღლესი ხასწავლებულების ეკადემიური პერსონალისა და ხამეცნიერო დაწესებულებების ხამეცნიერო დარგში მომზადეთა პერსონალური უზრუნველყოფის მიზნით სამუშაოდ საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სხ. სახალხო კომისაროთა საბჭო ა დ გ ე ნ:

1. იმ პირი, რომელიც უმაღლესი ხასწავლებულის სამეცნიერო-ეკადემიურ პერსონალ ეკუთვნის, აკრეოვე სხვა სამეცნიერო დაწესებულების სამეცნიერო

3. იმ პირი, რომელიც უმაღლესი ხასწავლებულის სამეცნიერო-ეკადემიურ პერსონალ ეკუთვნის, აკრეოვე სხვა სამეცნიერო დაწესებულების სამეცნიერო

დარგში მომუშავე პირთ, უკუთუ მათ უმაღლეს სასწავლებელში ან სამეცნიერო დაწესებულებაში უმსახურნიათ არა ნაკლებ, ეიდრე 25 წლისა. ან 60 წლის ასაკისთვის მოულწევიათ და ზემოაღნიშნულ დაწესებულებებში უმსახურნიათ არა ნაკლებ, ეიდრე 10 წლისა, უფლება აქვთ მიიღონ პენსია სიკედილამდე იმ წლისამდე საშუალო საშოურის 2/3, რაოდენობით, რასაც ისინი უკანასკნელი სამიწლის გამომაღლობაში იღებდნენ, ხოლო არა უმეტეს ნორმალური აკადემიური ჯამშიგირის არა განავეოთისა.

შენიშვნა 1. ამა მუხლში აღნიშნულ პირთა პენსიის რაოდენობა გადადებულ უნდა იქნეს მეტანიკურიად, უკუთუ გადადებულ იქნება ნორმალური აკადემიური ჯამშიგირის განავეოთის რაოდენობა.

შენიშვნა 2. ზემოაღნიშნულ პირთ, უკუთუ მათ უმაღლეს სასწავლებელში ან სამეცნიერო დაწესებულებებში უმსახურნიათ არა ნაკლებ, ეიდრე 15 წლისა, ხოლო დაუკარგეთ შრომის უნარი 60 წლის ასაკის მიღწევამდე, რატება აქვთ მიიღონ პენსია სრული პენსიის ნახევრის რაოდენობით.

შენიშვნა 3. ის პირი, რომელთაც დაუკარგეთ შრომის უნარი თავიათი სამსახურებრივი მოვალეობის აღსრულების დროს ან ამ მოვალეობის აღსრულებასთან დაკავშირებით, მიიღებს პენსიას მათი უკანასკნელი თანამდებობის სრული ჯამშიგირის რაოდენობით, სამეცნიერო მოღვაწეობის სტაჟის მიხედვით.

2. ამა დადგენილების 1-ლი მუხლით გათვალისწინებული სამსახურის ვადაში ჩაითვლება უმაღლეს სასწავლებელში ან სამეცნიერო დაწესებულებაში საქართველოს გასაბჭოებამდე გატარებული სამსახური, იმ მომენტიდან დაწყებული, როდესაც ეს თუ ის პირი დატოვებულ იქნა უნივერსიტეტში სამეცნიერო წილით დაუკარგეთ თანამდებობაშე ან იმ დროიდან, როდესაც სამეცნიერო დარგში მომუშავე თანამშრომელი მიღებულ იქნა ასეთ თანამდებობაშე სამეცნიერო დაწესებულებაში ან უმაღლეს სასწავლებელში; ამასთანავე სამსახურის წელში ჩაითვლება იგრძელება მომუშავის სახელშეკრული.

3. სამსახურის შეწყვეტის გამო სამსახურის გარეშე გატარებული დრო, — გარდა წითელ არმიაში და წითელ ულოტში, სამეცნიერო წარელინებაში და ამა თუ იმ დაწესებულებაში საარჩევნო თანამდებობაშე ყოფნის დროისა, იგრძელება გარდა ჩემოლიუციის წინა პერიოდში, პოლიტიკური დანაშაულისათვის, სახამართლოს განაჩენისა ან აღმინისტრობის წესით დადგებული გადასიხლელის თანახმად კატარილში, გამასწორებელ საპატიორო განკუთვილებაში. ციხეში ან გადასახლებაში გატარებული დროისა, არ ჩაითვლება სამსახურის ვადაში, რაც, ამა დადგენილების 1-ლი მუხლის თანახმად, პენსიის მიღების უფლებას იძლევა.

4. უკუთუ ამა დადგენილების 1-ლ მუხ. აღნიშნული პირი გარდაიცალა, მისი ხელი პენსიის მიღების უფლება მკუთღნით მისი ოჯახის წევრებს: მის რჩებაშე მყოფ შრომის უნარმოყვებულ მეუღლეს — ნახევარი პენსიის რაოდენობით და უფლება სხვა შრომის უნარმოყვებულ პირს — ერთი მეოთხედი პენსიის რაოდენობით, ხოლო იმ პირებით, რომ მათ მიერ მისაღები პენსიის საერთო რაოდენობა არ აღემატებოდეს პენსიის სრულ რაოდენობას.

შეწილვენა. არა-სრულწლოვანს პენსია სრულწლოვანობის მიღწევამდე ეძღვა, ხოლო დანარჩენ პირთ სიკეთილმდე ან შრომის უნარის აღდგენამდე.

5. იმ პირს, რომელსაც, ამა დადგენილების თანახმად, პენსია დაიმსახურა და სამსახურში იქნა დატოვებული, უფლება აქვს მიიღოს თავისი ხელში პენსიის ნახევარი.

6. იმ პირს, რომელსაც, ამა დადგენილების თანახმად, იმაზე ნაელები პენსია ერგება, რაც სოციალური დაზღვევის კონიცია არის გათვალისწინებული, პენსია უნდა მიყენეს სოციალური დაზღვევის საერთო კანონდებულებისთვის შეფარდებით.

7. იმ პირს, რომელსაც შეთავსებით ორი ან მეტი თანამდებობა უცირავს, პენსია უნდა მიყენეს იმ ერთი თანამდებობის ჯამაგირის მიხედვით, რომლისთვისაც უმაღლესი განაკვეთია დაწესებული.

8. პენსიების გაცემისათვის საქირა კრედიტები შეიტანება სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის სოციალური უზრუნველყოფის განყოფილების ხარჯთაღრიცხვაში საერთო წესისამებრ.

შეწილვენა. იმ თანხებს, რაც ამა დადგენილებაში აღნიშნულ პირთ ურგებათ სოციალურ დამსახურების უზრუნველყოფისათვის სიკეთლისა ან ინგალებობის გამო, სოციალური დაზღვევის ორგანოები შეიტანენ ხაზინის შემოსავალი სოციალური უზრუნველყოფის განყოფილების ხარჯთაღრიცხვით.

9. ამა დადგენილების თანახმად დანიშნული პენსიების გაცემის წესი დამყარდება განსაფათოებული ინსტრუქციით, რასიც გამოსცემს სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის სოციალური უზრუნველყოფის განყოფილება, განათლების სახალხო კომისარიატთან, ფინანსთა სამართლო კომისარიატთან და შრომის სახალხო კომისარიატთან ერთად.

10. დაყვალოს განათლების სახალხო კომისარიატს, სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის სოციალური უზრუნველყოფის განყოფილებასთან და ფინანსთა სახალხო კომისარიატთან ერთად, შეიმუშაოს იმ სამეცნიერო დაწესებულებათა და თანამდებობათა ნუსხა, რომლებშედაც ეს დადგენილება გრცელდება.

11. დადგენილება ესე შემოლებულ იქნეს სამოქმედოდ 1928 წლის სექტემბრის 1-დან.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური
აღმასრულებელი კომიტეტის თვემჯდომარე ფ. შახარაძე.

საქართველოს სოკ. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო
კომისართა საბჭოს თვემჯდომარის მთავრებელი ხ. ჯულელი.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური
აღმასრულებელი კომიტეტის მდინარე მ. გ. დ. ალფონსი.

71. დადგენილება № 34 ც. პ. კ. და ს. პ. ს.

საქართველოს სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკის წითელი ჯვრის საზოგადოების სახელშოთდების შეცვლის შესახებ.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური ორგანიზაციის და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს 1925 წლის სექტემბრის 30-ის დადგენილებისა და საქართველოს სსრ წითელი ჯვრის საზოგადოების დებულების (საქ. სსრ. კინ. კრებ. 1925 წ. № 3, მუხ. 66) სათანადო ნაწილების შესაცვლელად სრულიად საქართველოს ცენტრალური ორგანიზაციები კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო დაგენერ:

1. საქართველოს სსრ წითელი ჯვრის საზოგადოების სახელშოთდება „საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის წითელი ჯვრის საზოგადოება“ შეცვლის ასე: „სრულიად საქართველოს წითელი ჯვრის და წითელი ნახევარ მთავარის საზოგადოება“.

2. უფლება მიეცეს სრულიად საქართველოს წითელი ჯვრის და წითელი ნახევარ მთავარის საზოგადოების საზმარებელ ემბლემად გამოიყენოს წითელი ჯვრისა და წითელ ნახევარმთავარის ნიშანი იყოთ არეჭა.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური ორგანიზაციის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე ლ. ქართველიშვილი.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური ორგანიზაციები კომიტეტის მდივანი შ. მათიკაშვილი.

1928 წ. მაისის 9.
ტფილისი—სასახლე.

72. დადგენილება № 35 ც. პ. კ. და ს. პ. ს.

სამოქალაქო სამართლის საპროცესო კოდექსის 305 და 306 მუხლების შეცვების შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა მე-II მოწვევის ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტის მე-2 სესიის 1924 წ. მარტის 10-ს თარიღისა და 77 №-რის დადგენილების მე-2 მუხლის წესით სრულიად საქართველოს ცენტრალური ორგანიზაციები კომიტეტი და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭო დაგენერ:

სამოქალაქო სამართლის საპროცესო კოდექსის 305 და 306 მუხლებს დაემატოს შემდეგი შენიშვნები:

305 მუხ. შენიშვნა: ვეკიუ მოვალის შეკრული ქმნება იყიდება იმ ვადა-გადაცილებული სესხის ვადასახლევებლად, რაც მოვალეს მიეცა სასოფლო-

სამეცნიერო და სარეწაო საქართველოს კომიტეტის მიხარავობის მიერ, ამ ქონების შეკვრის დღიდან გაყიდვამდე შეიძლება გაიაროს არა უმეტეს, ვიზუალური შეიდოფულებები უდიდესმა ხანძა.

300 მუხ. შენიშვნა: უკეთს მოვალის ქონება იყიდება საჯარო ვაჭრობით იმ ვადაგადაცილებულ სესხის გადასახდევინებლად, რაც მოვალეს მიეკა სასოფლო-სამეცნიერო და სარეწაო საქართველოს კომიტეტის მიხარავობის მიერ, სასამართლოს აღმისარულებელი ამ ქონების საჯარო ვაჭრობით გაყიდვას ვამოცკმადებს ერთი დღის შემდეგ იმ ვადის გასელისას, რაც მოვალეს ნებაყოფლობითი შესრულებისათვის მიეკა.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმისარულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. შახარაძე.

საქართველოს სსრ სამალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე ლ. ქართველი შვილი.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმისარულებელი კომიტეტის მდივანი შ. მათოკაშვილი.

1928 წ. აპრილის 25.

ტერიტორია—სამახლე.
გამოქვეყნებულია გამ. „კომუნისტის“ 146 №-ში 1928 წ. ივნისის 26-ს.

73. დადგენილება № 36 ც. პ. და ს. პ. ს.

სიღნალისა და თელავის შაზერბის გაერთიანების შესახებ.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმისარულებელი კომიტეტი და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სამალხო კომისართა საბჭო იღვენ ენ:

1. სიღნალისა და თელავის მაზრები გაერთიანებულ იქნენ მომიავალი სამეურნეო წლიდან ერთ აღმინისტრატიულ-სამეცნიერო ერთეულად ცენტრით სოფ. გურჯაანში.

2. იმ საკითხების მოსამართებლად და განსახორციელებლად, რაც აღნიშნულ მაზრების გაერთიანებასთან არის დაკავშირებული, დაასტურებულ იქნეს საორგანიზაციო კომიტეტი შემდეგი შედეგებით მიხ. ამ. შალვა მათიკაშვილი (თავმჯდომარე), მისე ვირამაშვილი (თავმჯდომარეს მოადგილე), იუან ბაბალაშვილი, არტაშეს გევორქიშვილი და ალექსი მაისურაძე.

3. სოორგანიზაციო კომიტეტს დაეკალიროს: ა) შეიმუშაოს გაერთიანებული მაზრების აღმინისტრატიული დაყოფის პრინციპი, ბ) შეადგინოს პრინციპი გაერთიანებული აღგილობრივი ბიუჯეტისა; გ) შეადგინოს სამართლის დაწესებულებათთვის საჭირო საფუძვლების გურჯაანში აშენების გეგმა და ხარჯით-აღრიცხვა და გამოსტების ამისათვის საჭირო სახსარი, დ) მომზადოს და მოიწვიოს საბჭოთა ყრილობა.

4. დაკისრებულ მოვალეობათა განსარტყელებისათვის საორგანიზაციო კო-
მიტიტს შედება იქნა: ა) მოსთხოვის კულტურულებასა და საწარმოს,
რომელიც კი გაერთიანებული, მაზრების ტერიტორიაზე მოქმედებს, ყოველგვა-
რი საჭირო ცნობები და მისალები; ბ) მოწვიოს გაერთიანებული მაზრების ტე-
რიტორიაზე მოქმედ დაწესებულებათა და საწარმოთა პასუხისმგებელი წარმო-
მადგენლები იმ საკითხების ერთად განსახილველად და შესათანხმებლად, რაც
საორგანიზაციო კომიტეტის გამგებლობას დეკუონის; გ) შეიტანოს საქ. სოც.
საბჭ. რესპუბლიკის საქანონმდებლო ორგანოებში განსახილველად სხვადასხვა
საკითხები, რაც აღნიშვნული მაზრების გაერთიანებას შეეხება; დ) იქონის უშუ-
ალო ურთიერთი მიმართვა ყველა ცენტრალურ დაწესებულებასთან იმავე საკით-
ხების გამო; ე) მოწვიოს თითბირები საორგანიზაციო კომიტეტის კერძოდებარე
საკითხების-შესახებ და ვ) მოიწვიოს ხოლმე საორგანიზაციო კომიტეტის სხდო-
მებზე სათათბირო ხმის უფლებით ცენტრალურ დაწესებულებათა წარმომადგენ-
ლები იმ საკითხების გამო, რაც მათთან შეთანხმებულ უნდა იქნეს, იგრეოვე
სხვა პირებიც კომიტეტის შეხედულებისამებრ.

5. საორგანიზაციო კომიტეტი მისი მოქმედების სფეროში დაექვემდება-
რება საქართველოს სახალხო კომისართა საბჭოს და სრულიად საქართველოს
ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმს.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კო-
მიტეტის თავმჯდომარე ფ. შახარაძე.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კო-
მისართა საბჭოს თავმჯდომარე დ. ქართველიშვილი.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კო-
მიტეტის მდინარე მანქ. დ. ალეკაური.

1928 წ. მაისის 30.
ტელიგრაფი—სახახლე.

გამოქვეყნებულია გამ. „კომუნისტის“ 126 №-ზე 1928 წ. ივნისის 2.

74. დადგენილება № 37 ც. ა. მ. და ს. მ. ს.

რაჭისა და ლეჩესუმის მაზრების გაერთიანების შესახებ.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და სა-
ქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭ. აღგენენ:

1. რაჭისა და ლეჩესუმის მაზრები გაერთიანებულ იქნენ მომავალი სამე-
ურნეო წლიდან ერთ აღმინისტრატორულ-სამსუბურნეო ერთეულად ცენტრით სოფ. ჭირებალოში.

2. იმ საკითხების მოსამაშალებლად და განსახორციელებლად, რაც აღნიშნულ მაჩვენების გაერთიანებასთან არის დაკავშირებული, დაარსებულ იქნეს საორგანიზაციო კომიტეტი შემდეგი შემთხვევაში: ამს. ამს. სიმონ ჯულელი (თავმჯდომარე), პარმინ წულუები (თავმჯდომარის მოადგილი), გრიგორ ჭელიძე, ანდრია სიმაშევილი და იუნკ გულაძინი.

3. საორგანიზაციო კომიტეტს დაკავშირება: ა) შეიმუშაოს გაერთიანებული შახტების აღმინისტრობიული დაყოფის პროექტი; ბ) შეადგინოს პროექტი გაერთიანებული დადგილობრივი ბიუჯეტისა; გ) შეადგინოს სამაზრო დაწესებულებათათვეის სტუდიოს სადგომების კრებალობი აშენების გეგმა და ხარჯობრიცხვა და გამოსმენას ამისათვეს საკირო სახსარი; დ) მოაწეადოს და მოიწვიოს საბჭოთა ყრილობა.

4. დაისწერებულ მოვალეობათა განწყობილებისათვეის საორგანიზაციო კომიტეტს უფლება იქნება: ა) მოსთხოვოს ყველა დაწესებულებასა და საწარმოს, რომელიც კი გაერთიანებული მაზრების ცენტრორგანიზე მოქმედებს, ყოველგვარი საკირო ცნობები და მასალები; ბ) მოიწვიოს გაერთიანებული მაზრების ცენტრორგანიზე მოქმედ დაწესებულებათა და საწარმოთა პასუხისმგებელი წარმომადგრენები იმ საკითხების ერთად განსახილეულად და შესათანხმებულად, რაც საორგანიზაციო კომიტეტის გამებალობას ეკუთვნის; გ) შეიტანოს, საქართველოს ს. ს. რ. საკანონმდებლო ორგანოებში განსახილეულად სხვადასხვა საკითხები, რაც აღნიშნულ მაზრების გაერთიანებას შეეხება; დ) იქნიოს უშუალო უზრიალო მიმართუად უფლებული დაწესებულებასთან იმავე საკითხების გამო; ე) მოიწეოს თათბირები საორგანიზაციო კომიტეტის ქვემდებარე საკითხების შესახებ, და ვ) მოიწვიოს ხოლმე საორგანიზაციო კომიტეტის სტრუქტურში სათათბირო ხმის უფლებით უწინდოლურ დაწესებულებათა წარმომადგრენები იმ საკითხების გამო, რაც მათთან შეთანხმებულ უნდა იქნეს, იგრძოვე სხვა პირებიც კომიტეტის შეხედულებისამებრ.

5. საორგანიზაციო კომიტეტი მისი მოქმედების სფეროში დაექცემდებარება საქართველოს ს. ს. რ. სახალხო კომისართა სიბჭოს და სრულიად საქართველოს ცნობილური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდულმა.

სრულიად საქართველოს ცნობილური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე ლ. ქართველიშვილი.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცნობილური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

1928 წ. მაისის 30.
ტფილისი — სასახლე.

გმირქვეუნებულია გან. კომისიის ტიკის 126 №-ში 1928 წ. იქნის 2-ს.

75. ଏକାନ୍ତରୀଣ ପତ୍ର ନଂ 39 ଓ ଜୀବିତ ଓ ଜୀବିତ

სამინერალო სამართლის კოდექსის 71 მუშაობისათვის მე-3 შენიშვნის დამატების შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა მე-II მოწვევის ცენტრალური ომშისრულებელი კომიტეტის მე-2 ხელის 1924 წ. ზარტის 10-ის თარიღისა და 77 №-რის დადგენილების მე-2 შეხლს წესისმებრ, სრულიად საქართველოს ცენტრალური ომშისრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო იღებენ:

ສະບັບກົດລົງຈາກ ສະບັບກົດລົງຈາກ ປະເທດໄທ ປະເທດໄທ ປະເທດໄທ ປະເທດໄທ ປະເທດໄທ ປະເທດໄທ

71 ମୁକ୍ତି ଶେଷିଥିବା 3. ଶୂନ୍ୟତା ଗଠିତ କାହାରେମା ନାଲଙ୍କାଗୁଡ଼ ଭ୍ରମିତା ଦିନରେବୀ ଏବାରେଣ୍ଟିଲାଭ, ଲଙ୍ଘନାଗୁଡ଼ିକ ଶୂନ୍ୟତାରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠରେଣ୍ଟିଲାଭ ଫଳିଲୁବୁ ଏବା ମୁଖ୍ୟମିଶ୍ର ଲଙ୍ଘନାଗୁଡ଼ିକ ପାଇବାକାରିତା

ხილო, უკეთი ანსებული შენობა ღონისძიების უფლების ხელშეკრულების საცურველზე გაიცემა ოსასაგენაც, დასამთავრებლად, დასაშენებლად და მისაშეწერლად ან და გადასაკეთებლად (მუხ. 84) შეუთავი პინქებისათვის, ღონისძიების უფლების ხელშეკრულება დაიდება ისეთი ვადით, რაც ამა მუხლში აღნიშნული უკიდურესი ვადის ორმეტაშედს უდრის (43 წლით, 40 წლით და 33 წლით).

სრულიად საქართველოს ცენტრალური ობიექტები-
ბეჭა კომიტეტის თავმჯდომარე 'თ. მახარაძე.

საქართველოს სასრ რესპუბლიკის სახალხო კომი-
სართა საგრძნო თავმჯდომარე ლ. ქართველიშვილი.

1928 අ. මායිස් 30.
උදුවලිපි—සාමාන්‍ය-

76. ଏକାଙ୍ଗରେଣୁଳୀପତ୍ର ନଂ 40 ଓ ବି. ବି. ଜୀ. ଓ ବି. ବି. ବି.

1928 წლის მაისში ბანდერისაგან დაზიანებული კაუნ. ქუთაისის მოხასლეობის მინათვის საგადასხატო შეღავაობის მინიჭების შესახებ.

1928 წლის მაისში ონტარიოგან დაბარელებული ქალ, ქვეთისს მოსახლეობის ჯეოგრაფიისთვის საგადასახადო შეღევითების მინიჭებისთვის სრულიად საქართველოს ცენტრალური ღმმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენერაცია:

1. ის პირი, რომელიც 1928 წლის მაისში დახარალონენ ქუთაისში მოძღვარი ხანძრისაგან, განთავისუფლებულ იქნენ 1927/28 წლის ჩერტისაგან დაშეცდები ადგომობრივი გადასახადისაგან:

- а) შენობაზე;
- ბ) ოთხფეხა საქონელზე;
- გ) სატრანსპორტო საშუალებაზე;
- დ) ბაღსა და ბოსტონზე.

2. მოქსნას მათ ყველა ადგილობრივი გადასახადის ნარჩენი, რაც მათზე ირიცხება მოელი ხნის განმავლობაში, ეიდრე 1926/27 წლის დროის მინისტრი.

3. მოქსნას მათ ის ჯარიმები, რაც მათზე ირიცხება 1928 წლის მათზე 1-ოების და რაც დაგებულია აღმინისტრატიული წესით სახელმწიფო სახარეჭომ და საწემოსახლო გადასახადების დებულებითა დარღვევისათვის.

4. ის თანხები, რაც უკვე შეტანილია ამა დაგებულების 1—3 მუხლებში აღნიშნული გადასახადების გასასტუმრებლად, არ დაიბრუნება და არც გაიბრება.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმისრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. შახარაძე.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისარათა
სამჭოს თავმჯდომარე ლ. ქართველიშვილი.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმისრულებელი კომიტეტის მდიგნის მაგ. ი. ვარძიალი.

1928 წ. ივნისის 20.

ტალღის—სასახლე.

გამოქვეყნებულია ვაზ. „კომუნისტი“-ს 147 №-ში 1928 წ. ივნისის 27.

77. დ ა დ გ მ ე ნ ი ლ ე ბ ა ნ ა კ ა რ ე ბ ი ს № 41 ც. პ. პ.

„თავდაცვის კვირეულის“ ჩატარების შესახებ.

რათა გაძლიერებულ იქნება საქართველოს თავდაცვა-აეიიკიმის საზოგადოების სახსარი მოსახლეობის სამსახური მომზადების საქმეში საქირო პრაკტიკული მუშაობის განსახორციელებლად—სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმისრულებელი კომიტეტი ა. დგ ე ნ ს—„თავდაცვის კეირეულის“ განმავლობაში ა. წ. ივლისის 15-დან 22-მდე საქართველოს ს. ს. რ. მოელ ტერიტორიაზე განხორციელებულ იქნება შემდეგი ღონისძიებანი:

1. მოწყოს ყულაბებით ყულის მოგროვება ივლისის 20-ს, 21-ს და 22-ს.
2. დაიბეგროს ივლისის 15-დან 22-მდე:

ა) სანახობასა და გასართობში (თეატრი, კინო, ცირკი, სალიმონ, კაბარე, დოკო) შესასვლელი ყველა ბილეთი მისი ღირებულების 10% -ის რაოდენობით და აგრეთვე სათომა (ლოტო, პრი-შეო და სხვ.) დღიური საერთო შემოსავალი 10% -ის რაოდენობით;

ბ) ყველა ჩესტორანისა და სასადილოს საშუალო ღირებური ბრუნვა 10% -ის რაოდენობით.

3. ამა დადგენილების პრაქტიკული განხორციელება დაეყისროს საქართველოს სსრ ფინანსთა სახალხო კომისარისტს თავდაცვის-აუთოკიშის საზოგადოების პრეზიდიუმისან შეთანხმებით.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომისარე ფ. მახარაძე,

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდინარე მაგ. ი. ვაჩიძელი.

1928 წ. ოქტომბერი 20.
ტელეგრაფის—სასახლე.

78. დადგენილება № 42 ც. პ. და ს. მ. ხ.

საქართველოს სსრ-ში გადასახლების ხაჭმის მიზნებისა, ორგანიზაციისა, გეგმების შედგენისა და გადასახლების ღონისძიებათა ფარანსიურად მოვალეობის წესის შესახებ.

სსრ ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და სახალხო კომისართა საბჭოს 1928 წლის ოაგვის 18-ს დადგენილების (სსრ კან. ქრ. 1928 წ. მე-8 №-რი, მუს. 63) თანამდებობის, სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო იმ მიზნით, რათა გადასახლების საქმე საქართველოს სსრ-ში სათანადოდ იქნეს დაყრდნობული და ამ საქმისათვის მისაღები ღონისძიებანი დაკავშირებულ იქნეს გადასახლების საქმის საქონო საკავშირო გეგმისთვის და ა.ქ. სტარ მთავრობათა მიერ გადასახლების საკითხის თაობაზე გამოცემულ ტადგენილებებთან, ადგ კ ნ 6:

I. გადასახლების საქმისათვის რესპუბლიკური კეცმის შედგენისა და განხორციელების დროს მეცნიერებაში მიღებულ უნდა იქნეს შემდგრ საქიროება:

1) საქართველოს სსრ-ში შედგერ მოსახლეობანი რაიონების განტერიტოვა ამ რაიონებში დარჩენილი მოსახლეობის მეურნეობის გასაუმჯობესებლად;

2) სამეცნიერო სამუშაოებისა და მიწათმოწყობის განხორციელებით, აგრძელებ დაბლობ აღვილებში ცუკვების გაწმინდით მიღებულ მიწის ფონდზე ღონისძიების მეცნიერება;

3) საქართველოს სსრ ფარგლებს გარედ ჭარბი მოსახლეობის გადასახლების საქოთხის მოწესრიგება და სამისო ღონისძიებათა დაკავშირება გადასახლების საქოთხ-საკავშირო გეგმისთვის.

II. ამა დადგენილების 1-ლ მეცნიერების შინადალება მიეცეს მიწათმოწყობების სახალხო კომისარიატს:

1) გადასახლების საქმის ღონისძიებათა მთავარ მიზანად დასახოს საქართველოს სსრ-ში შედგერ-მოსახლეობის რაიონების განტერიტოვა იმ ჭარბი მოსახლეობის განვითარება, რომელიც სოფლის მეურნეობას ეწვევა;

2) გაითვალისწინოს საქართველოს სსრ შემოაღწიული რაიონების პრობი მოსახლეობის მიწათ-მეურნეობის მოწყობა; а) იმ აბალ მიწებზე, რაც მელიორაციით მიღებულ იქნება: აღაზნის ხეობაში, ელდარისა და შირაქის კლაში, სამცორის მინდვრებზე, ყარის და სოლანლურის რაიონებში, დასავლეთ საქართველოს კაობებში, აფხაზეთის სსრ-ში და აჭარისტანის ავტონომიურ სსრ-ში; მიასთონავ ანგარიშით უნდა მიიღოს მეცხვარეობის საქმის დაცვისა და განვითარების ინტერესები, და დამყაროს ისეთი წესი დასახლებისა და გადასასახლებებისა კონტინგენტის შეტევისა, რაც უზრუნველყოფს საქართველოს სსრ-ში ზამთრობით ცხვრის კედის ბაზის შენარჩუნების და გაფართოების; б) იმ თავისუფალ მიწებზე, რაც მიღებულ იქნება ტყების გაქმნებით კიაურის რაიონში, აფხაზეთის სსრ-ში და აჭარისტანის ავტონომიურ სსრ-ში; გ) იმ ზედმეტ მიწებზე, რაც აღმოჩნდება მიწათმოწყობის წესით;

3) გაითვალისწინოს შესაძლებლობა გადასასახლებელი ელექტრის განსაზღვრული ნაწილის საქართველოს გარეუ წარმართებისა; თანაც სასურველი იქნება მიჩნეული, რომ მათ მიწებიც ჩრდილო-კავკასიის რაიონში ჩიეცქს, კერძოდ შეკრუნვლების მიზანით:

4) შეუთანხმოს გადასასახლების გეგმა იმ ღონისძიებათ, რაც მიღებულ უნდა იქნეს გადასასახლებულობა განსაზღვრის რაიონებში მიწათმოწყობისა, განსახლებისა და მელიორაციის სახით მოსახლეობის აგრარული სიჭარების შემცირებისათვის, რისთვისაც სათანადო სამეცნიერო ბრუნვაში მოქმედულ უნდა იქნეს ნაკლებად ვარგისა და უფარვისი მიწები, აღლებულ უნდა იქნეს არსებული მიწათმარებლების ის ნაკლელური ვანებინი, რაც აბრალუებს ამ მიწების წესიერად გამოყენებას და მიწისა და შრომის ნაყოფერების ზრდას.

III. წინადადება მიეცქს მიწათმოქმედებისა და შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატებს მიიღო მრკიცე ღონისძიებანი—გადასასახლების შეზეობით მიწების თეორიებისად ხელში ჩიგდების წინააღმდეგ.

IV. საქართველოში ოსტებული მოსახლეობის აგრარული სიჭარების სასწარის წესით შემცირებისათვის საჭიროდ იქნეს ცნობილი მიწათ-მოწყობისა, განსახლებისა და შელიორაციის სახის ღონისძიებათა გაძლიერება.

V. რადგანაც ამ საქმეში სამეცნირაციის ხასიათის ღონისძიებას დიდი მნიშვნელობა აქვს, დაგვალოს საქართველოს მიწათ-მოქმედების სამართლო კომისარიატისა და წყალთა მეურნეობის სამსახურთველოს აღმრან სსრკ ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტით არსებული გადასასახლების კომიტეტის წინაშე შეამდგომლობა, რათა საკირო კრეიტიტებით უზრუნველყოფილ იქნეს სათანადო რესპუბლიკანური გეგმით გამზრახულ მოწყვეტა-და-შრომის სამუშაოები.

VI. რათა გადასასახლებისათვის მოსალები ღონისძიებანი მიღწეულ იქნეს უფრო შეტანის მიზანშეწონილობით, საკიროა უზრუნველყოფილ იქნეს სრული კავშირი სამეცნირაციით ღონისძიებათა და მიწათ-მოქმედების სახალხო კომისარიატის გუდგებსა და მეზობელის შორის.

VII. საქართველოს სსრ ფარგლებს გარე გადასასახლების გეგმა და ამ გადასასახლების დროს საქართველოს სსრ-ში გადასასახლება-გადმოსულის წესი შეთან-

ხებულ უნდა იქნეს სსრკ ცენტრალური აღმისარულებელი კომიტეტის გადასახახების კომიტეტთან.

VIII. მიენდოს მიწათმოქმედების სახილხო კომისარიატს მოაწყოს შეუძლიანა გადასახახლებელი ელექტრის შერჩევისათვის იმ მიწის ფონდებზე დასასახლებლად, ასც მოსახლეობის საქართველოს სსრ ფარგლებს გარედ მიეცემა, რისთვისაც საფუძვლად უნდა მიიღოს ფაქტური განცხადებანი გადასახლების შესახებ და შემოწმოს ეს განცხადებანი ეკონომიკური მიზანშეწონილობის მიხედვით.

IX. ოლიარებულ იქნეს, რომ შელილრაციოთ, ტუების გაწმენდით და მიწათმოწყობის წესით მიღებულ მიწის ფონდებზე გადასახლებისათვის საკირო ღონისმტებანი ფინანსისურად მოგვარებულ უნდა იქნენ რესპუბლიკანური სახსარით.

X. საქიროდ იქნეს ცნობილი, რომ ყველა ის ხარჯი, რაც დაკავშირებულ იქნება გადასახახლებელი მოსახლეობის იმ კონტრინგენტის შერჩევისათვის, რომელიც დასახლებულ უნდა იქნეს საქართველოს სსრ ფარგლებს-გარედ მიჩნილ მიწებზე, უნდა მიეცუთნოს წინა შუბრუშ აღნიშვნულ სახსარს.

XI. ოლიარებულ იქნეს სათაოთ წესისამებრ შეამტკიცილობა სსრკ ცენტრალური აღმისარულებელი კომიტეტის პრეზიდულის წინაშე, რომ ის გადასახლების ფონდები, რაც სარელიად რესეპტის ცენტრალური აღმისარულებელი კომიტეტის 1927 წ. ივნისის 20-ს დადგენილების თანახმად, საქართველოს სსრ-დან გადასახლებულთ უნდა მიეცეს საერთოდ, ჩრდილო-კავკასიონი და, ერმოლ, ზავი-ზელის თლქში, ალიარებულ იქნეს საერთო-საკავშირო მინიშვნელობის შემნე ფონდებად და ყველა ის ხარჯი, რაც დაკავშირებულ იქნება ამ მიწებზე გადასახლებისთან, მიეცუთნოს საერთოსაკავშირო ბიუჯეტს სსრ ცენტრალურ აღმისარულებელ კომიტეტთან ასებული გადასახლების კომიტეტის ხარჯთ-აღრიცხვით; ამ ხარჯებს შორის აგრძელე შემდეგი ხარჯებიც:

1) მიწათ-მიწებების სასალხო კომისარიატის გადასახლების განყოფილების დამატებითი შტატის შესახითი ხარჯი;

2) გადასახახლებელი ელექტრების გადასელა-გადმოსელის ხარჯი;

3) გადასახლებულთა გზაში მომსახურეობის ხარჯი;

4) საგადასახლებო მიწის ნაკვეთების მომსადების ხარჯი;

5) საგადასახლებო მიწის ნაკვეთების შელილრაციონა და წულის მიწოდების ხარჯი;

6) გზების გისაყვანი ხარჯი;

7) გადასახლებულთა სამურჩნალო-სასანიტარო, ავტონომიული და კულტურული მომსახურეობის ხარჯი;

8) გადასახლებულთა მეურნეობის მოწყობისა და საერთო-სასაჩვებლო საპიროებისათვის სესხის მისაცემი ხარჯი.

XII. საქიროდ იქნეს ცნობილი—სასოფლო-სამეურნეო კრედიტის ხაზით მოეწყოს გადასახლებულთა გამოსხვლის აღდგებში ღარიბ და შუათანა მეურნეობათათვის სესხის მიცემის საქმე გადასახლებულთა მიერ გასაყიდი ქონების შესახენად.

XIII. მიეცეს გადასახლებულთ უფლება გასცენ იჯარით მიწები გამოსულის აღგილის გადით სამ წლამდე—ის ნაკვეთები, რომლებზედაც მრავალწლიანი კრე-

ტურაა და ვადით ქრისტული — ყველა სხვა ნაკვეთი. იმ პირთ, ვინც გაუშენდავ ტყის ნაკვეთებზე ან, საერთოდ, ვამოსაყნებლად მოუმასალებელ მიწებზე გადასახლდება, უფლება მიეცეს გასუს იჯგირით ყველა მიწები ვამოსელის ადგილის ვადით სამ წლამდე. მიენდოს მიწათ-მოქმედების სახალხო კომისარიატის შემუშაოს და დაასმტკიცებლად საკონმიტეტის ორგანოებს წარუდგინოს პროექტი დაგენილებისა — საქართველოს სსრ მიწის კოდექსის 170 მუხლისათვის სათანადო შინაარსის შენიშვნის დამატების შესახებ.

XIV. წინადაღება მიეცეს საქართველოს სსრ ადგილობრივი ტრანსპორტის სამმართველოს — იმ რაიონების გზატკეცილებისა და ზარაგუბის მშენებლობის გეგმები, რაც დასახლებულ უნდა იქნეს, შეუთანხმოს მიწათ-მოქმედების სახალხო კომისარიატს.

XV. მიენდოს მიწათ-მოქმედების სახალხო კომისარიატს, აგრეთვე მასთან შეთანხმებით ჯამთველობისა და განათლების სახალხო კომისარიატებსა და სასოფლო-სამუშაოებისა და სამოსმარებლო კომისარიატის რესპუბლიკურ ცენტრებს — შეიმუშაონ იმ ლონისძიებათა გეგმები, რაც უზრუნველქუთს გადასახლებულთა აგრძონილებულ, ეტერინიარულ და სამუშაოლო-სასანიტარო დამსახურების, მათთვის, სახოფულო-სამუშაოების ინერნტარის მიწოდების, კულტურულ-განმანათლებული მომსახურეობის გაშვებისა და სხვა, გადასახლებისთან დაკავშირებული ლონისძიების განხორციელებას.

ზემო აღნიშვნულ ლონისძიებათა განხორციელებისათვის საჭირო სახსარი გათვალისწინებულ უნდა იქნეს სათანადო საუშედებო ხარჯთაღრიცხუებითა და საჭარბოო-საფინანსო გეგმებით.

XVI. მიენდოს მიწათ-მოქმედების სახალხო კომისარიატის — შეადგინოს სამითების განმავლობაში, ზემოაღნიშვნულ საფრენელზე დამსახურებით, გადასახლების გეგმა 10—15 წლისათვის და, სათანადო ორგანოების მეშვეობით, წარმოდგინოს აღსამტკიცებლად.

სარულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
თავმჯდომარე ლ. ქართველიშვილი.

სარულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივნის მაგ. ი. ვარძიალი.

სახალხო კომისართა საგზოს დადგენილება.

79. დ ა ღ ვ ე ნ ი ლ ე ბ ა ს. ქ. ს.

სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტისთან (აფეთქომიურ რესპუბლიკებსა და ოლქებში—ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტისთან) არსებული საგზაო ხა-მეულებისა და აღვილობრივი მინიშვნელობის გზათა მშენებლობის ხაპერსპექ-ტივო და ოპერატორული გეგმების შედგენისა და მსვლელობის წესის დებუ-ლების დამტკიცების შესახებ.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა ხაბჭო აღგვენს:

დამტკიცებულ იქნეს ამისთანავე დართული დებულება „სამაზრო აღმასრუ-ლებელ კომიტეტისთან (აფეთქომიურ რესპუბლიკებსა და ოლქებში—ცენტრა-ლურ აღმასრულებელ კაშიტეტებთან) არსებული საგზაო სამეულებისა და აღ-ვილობრივი მინიშვნელობის გზათა მშენებლობის საპრისპექტივო და ოპერატორული გეგმების შედგენისა და მსვლელობის წესის შესახებ.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს

თავმჯდომარის მოაღვილე ს. ჭულელი.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს

საქმითა შპართულის მოაღვილე ს. სტეფანოვი.

1928 წ. აპრილის 20.

ტურილის—სახაბლე.

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტისთან (აფეთქომიურ რესპუბლიკებსა და ოლქებში—ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტისთან) არსებული საგზაო ხა-მეულებისა და აღვილობრივი მინიშვნელობის გზათა მშენებლობის ხაპერსპექ-ტივო და ოპერატორული გეგმების შედგენისა და მსვლელობის წესის შესახებ.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1927 წ. ნოემბრის 17-ს დადგენილების თანახმად თეითოველ სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტისთან, ხოლო აფეთქომიურ რესპუბლიკებში—ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტისთან, მოუწყობა საგზაო სამეულო, რომლის შედგენილობაში შევლენ: თავმჯდო-მარელ, სათანადო სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტი (აფეთქომიურ რეს-პუბლიკებში—ცენტრალურ კომიტეტისთანავე აღმასრულებელი კომიტეტისთან) თავმჯდომარე და წევრებად: სამაზრო აღმ. კტრის (აფეთქომიურ რეს-პუბლიკებში—ცენტრალური აღმ. კტრის) კომისარული ამ ტეხნიკური გამჭვილების გამვე და აღვილობრივი ტრანსპორტის სამაზრო სამართველოს უბრძან უფროსს.

2. საგზაო სამეცნილო, თანახმად მის განკარგულებაში ქონებული აღგიზობული რიცხვი მნიშვნელობის სამაჩვით და სათემო გზების სრული დამტკიცებული სისია, რომელითაც ყს გზები დანართილებულ უნდა იქნეს რიცხვებზე მნიშვნელოვანებისა და აწინდელი მდგრამსრუობის მიხედვით, შეადგენს, ხუთის წლისათვის ნივარეულები ფულად სარგენტათ და ნატურალური ბევრარით გამოსაყენებელი მუშაობებისა და ქაპანზოდების ტრანსპორტის ფარგალში, ხუთწლეულ საკერძო სკოლებში და გერგმას; თანაც იხელდება დამტკიცებულ ტეხნიკურ ნიმუშებს და მუშაობის წარმოების კურსოლში უშესებულ აღვილას მუშა-ხელშე და მასთან არსებულ ფასებს.

ამ გვეგმებს საშარო აღმასრულებელი კომიტეტები (აცტონომიტურ რესპუბლიკებში — ყმ. აღმ. კომიტეტები) წარადგენ შესათანხმებლად და შესაჯულოდ საქართველოს აღვითობრივი ტრანსპორტის სამშართველოში, ხოლო ეს უკინისკნელი თავისი დასკრინთ წარადგენს გვეგმებს საქართველოს სსრ სიხალხო კომისაროთ საბოლოო — დასაჩრდილოებად.

3. დამტურიცელი ხეთიწლეული გვემის თანახმად და წინამდგრადი საბოჭ-ჯეტო წლისათვის განმრავალი ფულადი ასიგნებისა და სკვარი შრომის ბევრობით გამოსაყენებელი მუშა-ხელისა და ქაპანზიღვების ტრანსპორტის ფარგლებში სკვარი სამეცნიერო ჟურნალშიღვრად სამუშაოთა ოპერატორებს გვემს და ამ სამუშაოების რარალით და მნიშვნებით ზომისაგვემის გვემს, რასაც სათანადო სამახრო აღმასრულებელი კომიტეტი (ეკონომიკურ რესპუბლიკური კომიტეტი—უნ. აღმ. კ-ტი) წარადგენს, არა უკიინეს თრი თეისა ახალი საბიუჯეტო წლის დაწყებამდე, საქართველოს ადგილობრივ ტრანსპორტის სამშაორევლოში შესათანხმებლად და შესაჯებლად, ხოლო ეს უკიინესლი თავისი დასკენით წარადგენს ამ გვემებს საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოში—დასამტურიცელად.

4. საგუბო სამეცნიერო შეასრულებს შემთხვევაში:

ა) თელუგუსა დევნებს დამტკიცებული სამუშაოთა ოპერატორიული გაემის ხელშიწყვინით შესრულებას და ამ სამუშაოთავების საგზაო შეირჩევის ბევრით განსახურული მუშა-ხელისა და ჰეპანისულების ტრასპორტის თავის დროზე გამოყენებას;

3) ქარაგლების, აღმასრულებელი კომიტეტის შემცემით, საქართველოს აღმართობითი ტრანსპორტის სამსახურის წარმოებული მუშაობისა და ფული-სა, მუშა-ხელისა და სატრანსპორტო საშუალების ხარჯების საკარტალო წასება;

დ) გადასტურებს ყველა საკითხს, რაც მუშაობის პროცესში აღიძურის.

შენიშვნა. უკუთხ საგზაო სამეცნიერო თავს იჩინს შეკუთანხმებლობა ერთის შერიც ღმისარულებელი კომიტეტისა (ეკონომიკურ რესპუბლიკის—უნ. ღმ. კ-ტის) წარმომადგენლობისა და მეორეს შერიც საქართველოს ადგილობრივი ტრანსპორტის სამსახურების უძნის უფროსს შორის სპეციალურ ტექნიკური საკითხის გამო, ეს საცენტო გადასწყვეტად საქართველოს ადმინისტრირი ტრანსპორტის სამსახურების წარედგინება.

5. კუკელა ზემოაღნიშნული ტუნგულის გეგმიაშეწონილად შესრულებისათვის და საგზაო სამეცნილის მიერ განსახილველი საკოსტების თავის დროზე გადაწყვეტილსათვის სამეცნილის სხდომები, თავმჯდომარის წინადაღებით, გაიმართა თვეში ქრისტელ მარწვ. ამის გარდა, უკეთ საჭირო იქნება. შეიძლება მოწვევულ იქნეს სასწრაფო სხდომაც.

80. დ ა დ გ ვ ე ნ ი ლ ე ბ ა ს. ქ. ს.

იმ ქონების ნუსხის დამტკიცების შესახებ, რომელზედაც არ შეიძლება მიქ-
ცეულ იქნეს გადასახადისა, ბაეისა და გამოხალების ნარჩენის გადახდევინება.

გადასახადთა გადახდევინების დებულების (სსრკ. კან. კრ. 1925 წ. № 70, მუხ. 518 და 1928 წ. № 2, მუხ. 10) 17 და 18 მეტლის თანახმად და საქართ-
ველის სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ 1926 წლის ნოემბრის 12-ის თა-
რიღით გამოცემული დადგენილების (საქართველოს სსრ კან. კრ. 1926 წ.
№ 6, მუხ. 133) შესაცლელად, რომელი დადგენილებაც შეეხება შევადასხე
ქონებისათვის ისეთი რაოდენობის დაწესებას, რაზედაც გადასახადთა გადახდე-
ვინების დებულების მე-17 მეტლის თანახმად, არ შეიძლება გადასახდელი მიქ-
ცეს, —საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

დამტკიცებულ იქნეს ქვემოთ მინდებული ნუსხა იმ ქონებისა, რომელზედაც
არ შეიძლება მიიქცეს გადასახადისა, ბაეისა და გამოხალების ნარჩენის გადახ-
დევინება.

6 ვ ს ხ ა

იმ ქონებისა, რომელზედაც არ შეიძლება მიქცეულ იქნეს გადასახადისა, ბა-
ეისა და გამოხალების ნარჩენის გადახდევინება.

I. ხელთ-ქონებული თანხა, მენარჩენეს მიერ მესამე პირთავან (მათ შორის
დაწესებულებათა და ორგანიზაციათავან) მისალები თანხა და აგრეთვე ის თანხა,
რომელიც ირიცხება მენარჩენეს მიმღინარე ანგარიშზე საქრედიტო დაწესებუ-
ლებაში ან შეტანილია ანბაზად — სულ ისეთი რაოდენობით, რაც საპიროა
მუშა-მოსამსახურეთათვის საშემახ ხელფასის მისაცემად გასული ტროისათვის
და წანდაწინ რომ კვირისათვის და აგრეთვე სიკითხური დაზღვევის შენატანისა
და ალიმენტების გადასახდელად იმავე ტროისათვის.

II. კუკელა სახისა და საფუძვლის კოოპერატიული ორგანიზაციისა, საურთი-
ერთო და სისოცელო-სამეცნიერო კრედიტის საზოგადოებათა და შრომითი არტე-
ლის წევრის საპირო შენატანი და აგრეთვე საპასუხისმგებლო შრომის არტელის
წევრის მაკ.

III. თანხა, რაც მენარჩენეს ქრება სავალდებულო საგადანაკვეთო და ორა-
საგადანაკვეთო დაზღვევით.

IV. თანხა, რაც მენარჩენეს შეიცემა სოციალური დაზღვევის წევრის, აგრე-
ოვე კლებთა ურთიერთ დამხმარე საზოგადოების მიერ დამატების ან სესხის

სახით მიცემული თანხა და ის თანხა, რასაც სასოფლო-სამეცნიერო კრებიტის დაწესებულება მისცემს სუსაღ ხელმოყდე გლეხურ მეურნეობას წარმოებითი მიზნისათვის.

V. სახელმწიფო ქონება, რის განსხვისება და დაგირავება, მოქმედი კანონმდებლობის თანახმად, არ შეუძლიან იმ თრგანოს, რომელიც იმ ქონების განაცემს.

VI. სახელმწიფო დაწესებულებისა და საქართვის შენობა და ავრცელვა ის ქონება, რაც სახელმწიფო საწარმოს მიწოდებული კაპიტალის შედგენილობაზე შედის.

VII. ხელლეულობა და საობობა მასალა, რაც საჭიროა საწარმოს უძრიული მუშაობისათვის სამი თეთი განმავლობაში.

VIII. საწარმოო იარიღი, ინსტუმენტები, სახელმძღვანელოები და წიგნება, რაც საქართვის რეგისტრი თეთი მენარჩენის, ისე მის რჩენაზე მულები მისი ოჯახის წევრის ხელობისა, შინა-მრეწველობისა და პირადი პროფესიონალური მუშაობისათვის; 1) საწარმოო იარიღი და ისტრუმენტები, რაც საჭიროა მენარჩენეთა იმ კატეგორიების ხელობისა და შინა-მრეწველობისათვის, რომელთაც მოქმედი კანონმდებლობის თანახმად მინიჭებული აქვთ ხაგადასახადო შეღაეთები, სახელ-ლობის ხეროს და დურგალისათვის—დაზღა, ზოლაშინი, ცული, ხელის ხერხი და ბირდაბირი, ანიჭა, ხევწი, ჩაქუჩი, სატეხი და სხვ.; მეწალევსათვის—ჩაქუჩი, საღვისი, ფეხსაცემლის დანა, ვადასაჭირო ვაზი, კალაპოტი, არა უმეტეს ხეთი წყვილისა, აფი, არა უმეტეს ქრონი წყვილისა, და სხვ.; მცედლისათვის—ქრა, საბერეული, გრდემლი, ჩაქუჩი, ვაზი, ჭოპოსანი და სხვ.; მეწალე-გამომჭრელისათვის+ გამოსაკრელი მანქანა, მაკრატელი, ფეხსაცემლის დანა და სხვ. მლებავესათვის—სალესაფა დაზღა; პარიმებერისათვის—სარკა, სამართებელი, მაკრატელი, იმის საკრეპი მანქანა, საბარის ხელსაწყო და სხვ.; ზეინჯოლი-სათვის—სახელინჯონ დაზღა, ჩაქუჩი, ვაზი, საკარისირებელი ლამპა, ქლიბი, მუხრუკი, პრტყელტუჩი და სხვ.; მეშვემისათვის—ოლბისი და ხევწი; შინ მომზადე ფეიქრი-სათვის—საფურქო დაზღა; ტრიკოტაურის შესრულისათვის—საქართვი მანქანა, ნარ-თის ამოსახვევი დაზღა, ჩინირები და სხვ.; მექრავისა და მკრავი ქალისათვის— საკერავი მანქანა, მაკრატელი და სხვ., და აგრესე სხვა სიგნები, რაც კი სა-ჭიროა ზემოხსენებული და სხავავარი ხელობისა და რეწვისათვის. 2) საწარმოო იარიღი, ინსტრუმენტები, სახელმძღვანელოები და წიგნება, რაც საქიროა პირადი პროფესიონალური მუშაობისათვის, სახელმძღვანელოების ახელობის დახმდიცინი დარ-გის მომზადეთათვის—სახელმძღვანელოები, წიგნები და ინსტრუმენტები, რაც შეუფერება თვითოულ მათვანის მუშაობის ხასიათსა და სპეციალობას და საჭიროა მისთვის; კბილის ტექნიკისათვის—კბილის ტექნიკური ინსტრუმენტები; მუსი-კუსისა და მომღერლისათვის—ნოტები, მუსიკალური ინსტრუმენტები და სხვ.; მხატვრისათვის—პალიტრა, ფუნჯები, მოლბერტი და სხვ.; მხახვისათვის—დაფა, სახახვი, საფარვლე და სხვ.; და აგრესე ზემოხსენებული და სხეაგვარი პირადი პროფესიონალური მუშაობისათვის საკირო სხვა საგნები.

შენიშვნა, ამი (VIII) მუხლში აღნიშნული საგნები არ ჩამოერთმევა იმავე კატეგორიების იმ პირთ (ზეინჯოლ, დურგალი, მონტიორის, ცეკვა, მესიგონს, მხახვის, რომელიც მასზურობენ ან დაკრავებით მუ-შაობენ და აგრესე მოსწავლით).

IX. მენარჩენისა და მის რჩენაზე მყოფი პირისათვის საჭირო საზოგადო და საზოგადო ტანისძიების, თეორეტული, ფიქსაციული და ოჯახში სამსახურების სხვა ნიერები: 1) საზამთრო და საზოგადო ტანისამოსი სულხე ერთი საზოგადო ან საშემოდგომო პალტო (ან ნაბაღი, ზიპუნი, პიდიოვეა და სხვ.), ერთი საზამთრო პალტო (ან ჯება, ქურქი, ტყაბუტი და სხვ.), ერთი ხელი საზამთრო კოსტიუმი (ქალისათვის—ორი საზოგადო კაბა), ერთი საზოგადო კოსტიუმი (ქალისათვის—ორი საზოგადო კაბა), ერთი ყაბალი, ერთი ფურავეკი (შელაპ) და ერთი ქუდი, ხოლო ქალისათვის, ამას გარდა, ორი საზოგადო თავსახევეკი და ერთი თბილ მოსახევეკი (ან ზალი); 2) თეორეტული არა უმეტეს სამი წეველისა სულხე; 3) ერთი წეველი ტყაბუტი და ერთი ნაბაღის ფიქსაციული სულხე; 4) ოჯახში სამსახურების და სხვა საჭირო ნიერები: ა) სულხე—ერთი სასაცილო (თეფში, ჩანგალი, დანა და კოფი) და ერთი საჩაიო (ჰიქა ან ფინჯანი და ლამბაქი) ხელ-საწყო, ერთი სკამი (ტაბუტრეტი), ერთი ხელი ლოგინი (ლეიბი, ბალიში, ორი ზეწარი, ორი ბალიშის პირი, ერთი საბანი), ერთი საწყლი, ორი პირსახლი; ბ) თეორეტულ ოჯახშე—სამოვარი (ჩაიგუნი ან თუჯეს რამ პურებლი, წალის ასალებელები), პრიმეტის (ან კერძოსნი), ლამბა, სასაცილო მაგიდა, ორი სუური, ორი ჩაის ტილო, ორი ჭურჭლის ტილო, ორი ველრი, ერთი სკიტი (ან მისი მაგიდი) სხვა რამ ტანისამოსის შესანაბად), სამსახურებლისათვის აუკილებლად საჭირო ხელსაშუალება (ქვაბება, თუკის ჭურჭელი, ქვაბსაკრი ჩეკა, ვარული და სხვ.).

შენიშვნა. არ შეიძლება ავტოთვ ისეთი ქონების ჩამორთმევა, აღნიშ-ნული ნორმების ფარგლებში, რაც კერძოს გლეხის კოშლის დრობით წასულ წევრს, რომელიც აღრიცხულია სასოფლო-სამეურნეო გადასახდის გამოინგარიშების დროს.

X. სათბობი მასალა და პროდუქტები, რაც საჭიროა მენარჩენის ოჯახის წევრებისათვის და მასთან მექოურები ყველა იმ პირისათვის, ვინც მის რჩენაზე იმყოფება: 1) სათბობი მასალა იმდენი, რამდენიც საჭიროა მენარჩენის ოჯახი-სათვის საჭმელის მოსახარშეად და მისი ზინის გამათბობად სამი თვის გამშევ-ლობაში; 2) სურსათ-სანოვაგე იმდენი, რამდენიც საჭიროა გამოსაცემად სამი თვის გამშევლობაში, შემდეგი ანგარიშით თეორეტულ სულხე თვეში: ფევრალი 18 კილო, (ან 21 კილ. ბარცვლებლი), იარტოფილი 16 კილ., ბურული 2 კილ., ზეთი 1½, კილ. (2 კილ. კაფალი ან ზეთისხილის თესლი) და 4 კილ. ლობიო, ურცუი და სხვა ბოსტნეულობა.

შენიშვნა. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის გადამზღველი-სათვის სანოვაგე გამოიანგარიშება აღნიშ-ნული ნორმების ფარგლებში იმ რაოდენობით, რაც საჭირო იქნება ახალ მოსახლემდე.

XI. სასოფლო-სამეურნეო სულიერი და უსულო ინვენტარი და აგრეთვე საქონლის საკვები:

1. სასოფლო-სამეურნეო სულიერი ინვენტარი: а) თეორეტულ შეურნეობაზე —ერთი მრავა, ერთი ცხენი (ან ერთი ქლები, თუ ჯორი, ან ერთი ულევი ბარი, ან და სათანადო რაოდენობის სხვა მეშა-საქონელი), ერთი მიზარდი შეზა-საქონელი სამ წლისახე არა მეტი ხნის და ერთი ხდო 1½, წლამდე, ბ) ბულები, უცეო მით სახოვადო ნახირისათვის იუნებენ.

შენიშვნა. წმინდა სამესაქონლო მეურნეობისათვის დაწესდება შემდგრი რაოდენობა ოთხველი საქონელისა, რომელზეც გადახლვინება არ მიღებედა: ა) უკოთვ მეურნეობაში სამ მცამლე მეტი არ არის—შეიძი სული რქოსანი საქონელი, ხოლო, თუ მცამლით რიცხვი სამზე მეტია, თვითუულ მეურნეობაში—ცხრა სული რქოსანი მსხვილფეხა საქონელი ან სათანადო რაოდენობის სხვა საქონელი; მასთანავე ერთ სულ სხვილფეხა რქოსან საქონელს ეთანაბრება ერთი ცხრი, ერთი ჯორი, ერთი ძვლები, ორი გირი ან ექვესი სული წვრილფეხა საქონელი (ცხვარი და თხა), ბ) მოლად მოზარდი თხა და ცხვარი (ბატუნი და ციქანი).

2. საქონლის საკებები იმდენი, რამდენიც საჭიროა საკებების ახალ მოსახლეობეკ, შემდეგი ანგარიშით თვეში: ა) ძროხისათვის—320 კილგ. თოვა, ბ) წვრილფეხა რქოსანი საქონლისათვის—48 კილგ. თოვა, გ) ხარისათვის—480 კილგ. თოვა, დ) ბბოსათვის—208 კილგ. თოვა, ე) ცხრისათვის—240 კილგ. თოვა და 136 კილგ. შერია ან სიმინდი, ვ) კვიცისათვის—80 კილგ. თოვა და 20 კილგ. შერია ან სიმინდი.

შენიშვნა. თვეის ნაცულად შეიძლება იყოს სათანადო რაოდენობის ბზე და ჩალა ფერებისა და ქატოს ან სათანადო რაოდენობის კონცენტრირებული საკებების არევით.

3. სასოფლო-სამეურნეო უსულო ინვენტარი: ა) გლეხის თვითუულ მეურნეობაზე—ერთი საბაზისა, ერთი გუთანი, ერთი ფარცხი, ერთი ურები, ერთი შპრილი, ცენტის მოკაშმულობა და წვრილი ინვენტარი საჭირო რაოდენობით (ნამდალი, ცული, ცული, ფოცხი, ორთოთა, ნიჩბი და სხვ.); ბ) ნადირობისა, თევზაობისა და სხვაგვარი რეწვისათვის საჭირო იარაღი ისეთ მეურნეობაში, სადაც ასეთი რეწვა შემოსალის ძირითადი წარინორო.

XII. საცხოვრებელი და სამეურნეო შენობები, რაც სოფლის მეურნეობის განუყოფელ კუთხისალებას შეადგენს და იგრეოთვე სახელმწიფო რჩგანოებისაგან უფასოდ ან შელავათონი პირობებით მიღებული და შენობების საცემად დანიშნული ხე-ტკ.

XIII. მოუწეველი მოსავალი, გარდა იმ სამრეწველო ხასიათის მოსტრისა, ბალისა, ვენაბისა, თამბაქოს პლანტაციისა და ბაღისის მოსახლისა, რაც შრომითი კომუნას და კოოპერატიულ ორგანიზაციის არ ეკუთვნის.

VIV. თესლეულობა იმდენი, რამდენიც საჭიროა შენაჩენის მიერ დასამუშავებელი მიწას დასათესად მიმდინარე სასოფლო-სამეურნეო წელს, შემდეგი ანგარიშით ფაქტორიად დასათესი მიწის ერთ დესტრინაზე: შერია, ქერი, საშემოდგომით და საგაზაფხულო თესლის ხორბაზო, თეითუული—320 კილგ., კარტოფილი—1.600 კილგ., კვავი—160 კილ., უგრებელი—128 კილგ., ფეტვი—32 კილგ., ცეტოცხი—128 კილგ., ლობიო, მუხულო და ოსპი, თეითუული—128 კილგ., კანაფის თესლი—128 კილგ., მშეუცერიტას თესლი—24 კილგ., სე-

ლის თესლი — 96 კილგ., საქვემდი ბალაბის თესლი — 16 კილოგ., ბამბის თესლი — 64 კილგ., ქნაფი — 36 კილგ., სალაფი — 48 კილგ., ხოია — 64 კილგ. და თამა-
ჭის თესლი $\frac{1}{2}$, კილგ..

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო
კომის. საბჭოს თავმჯდომარე ლ. ქართველიშვილი.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო
კომისართა საბჭოს საქმიანობის მმართველი პ. მეგრელიშვილი.

1928 წ. მაისის 8.
ტფილისა — სასახლე.

81. დ ა დ გ ვ ნ ი ლ ე ბ ა ს. ქ. ს.

სასამართლოს გადაწყვეტილებისა, დადგენილებისა და განაჩენის ძალით გა-
დასახდევინებელი თანხების შემოსალისათვის მეთვალყურეობის გაწევის წე-
სის შესახებ.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ სასამართლოს წესით
დადგებული ჯარიმისა და სასამართლოს ხარჯის გადახდებისათვის, აგრეთვე
სასამართლოს მიერ სახელმწიფო სახსარზე მცოდი დაწესებულების სამარგებლოდ
გამოიტანილ გადაწყვეტილებათა აღსრულებისათვის მეთვალყურეობის გაწევის
წესის შესახებ 32 №-რით გამოცემული დადგენილების (ქან. და განკარგ. კრ.
1925 წ. მე-3 №-რი, მუხ. 102) გასაუმჯებლად — საქართველოს სსრ სახალხო კო-
მისართა საბჭო დადგენის:

1. სასამართლოს განაჩენი და გადაწყვეტილება ჯარიმის დადგებისა და სა-
სამართლო პერისა, საქანკულარიო გამოსალებისა და სასამართლოს მიერ სამო-
ქილაქო და სისხლის სამართლის საქმეების საწარმოებლად გაწეული ხარჯების
(სამოქალაქო სამართლის საპროცესო კოდექსის 47 მუხ.) და სისხლის სამართლის
საპროცესო კოდექსის 88 მუხ.) გადახდევინების შესახებ, აგრეთვე ის გადაწყვე-
ტილება, რომლითაც სახელმწიფო ან აღილობრივ ბიუჯეტზე მუფლ დაწესებუ-
ლებას სასამართლო ხარჯი გადაწყვეტია (სამოქალაქო სამართლის საპროცესო
კოდექსის 47 მუხ.) და აღნიშნულ დაწესებულებათა სამოქალაქო სარჩელი მათ
სასამართლოდ გადაწყვდა, სასამართლის აღმისარულებელია და მიღიცის ორგა-
ნობ უნდა იღასრულოს ქალაქში — არა უდინეს შეიდი ღლისა, ხოლო სოფულად
არა უფრიანეს თოთხმეტი ღლისა ის ღლიდნ, როდესაც სასამართლოს აღმისარუ-
ლებელი და მიღიცის ორგანო მიღიღებს იღსასრულებლად დადგენილებას ან გა-
დაწყეტილებას, და გადადევენებული თანხა დაუყოვნებლივ უნდა შეიტანოს უკ-
ნაძითა სახალხო კომისარიატის სათანადო სალარში.

2. ჟერთ სასამართლო დადგენის გადახდადებისა და სალერბო გამოსალე-
ბის, აგრეთვე გათთან დაკავშირებით დადგებული ჯარიმისა და საურაის გადა-
დევინებას, რაც საერთო წესით უნდა მოხდეს აგადასახადთა აკრეფის დებუ-

ლეგიტას თანახმად (სსრკ ქან. კრ. 1925 წ. 70 №-რი, მუხ. 518; 1926 წ. 67 №-რი, მუხ. 304; 1927 წ. შე-4 №-რი, მუხ. 48; შე-6 №-რი, მუხ. 57 და შე-18 №-რი, მუხ. 199), სასახლოლო თრგანი გაუგზავნის დაფენილების პილს უკინისთა სახალხო კომისარიატის დღილობრივ თრგინოს, რომელიც გადახდებინებას მოახდენს აღნი შესული დეპულების თანახმად.

3. სახამართლოს უწდა აწიამოოს ჟედომიწვნითი აღნიშვა სასახამართლოს აქტისასრულყობებისა და მიღიცის ორგანოების მიერ გადახდეონებული ჯარიმისა, სასახამართლო ბაეგისა, საკონკურსო გამოსალებისა, აგრძელებული სასამართლოს მიერ სამოქალაქო და სისხლის სამინისტროს საქმეების საწარმოებრად განწყლი ხირკვებისა და თვალყური აღდენოს, როთა სასახამართლოს აღმასრულებლები და მიღიცის ორგანოები თავის დროზე აღდეინებდნენ აღნიშვნულ თანხებს.

4. საერთო მეთვალყურეობის გაწევა იმისთვის, რომ ამა დადგრძნლების 1-ლ მუხლში აღნიშნული თანხები უკულივ და თავის დროზე შემოღოცეს, ფრინანსთა სახალხო კომისარის ინიციატივის დაფინანსებათ.

ხოლო, უკეთე გადასატდევინებელი თანხა ათ მანების აღმარტვება, და უკეთე ის პირი, რომელმაც ეს თანხა უნდა გადაიხადოს, მოკლებული გადასახადის უწარს, სასამართლო გაუგზავნის მთელ წარმოებას გინკარგულებისამებრივის ფინანსთა სახალხო კომისარიატს. ეს უკანასკნელი გადამზღვევლისათვის შეღავათის ღინიერების დროს იხელმძღვანელებს გადასახადთა აქტეფის დებულების სათანადო შეცხლებს.

შენიშვნა. საკითხი სასამართლოს განაჩენით სისხლის სამართლის საქმეზე გადაწყვეტილი ჯარიშის გადახდის ვადის გადადგების ან განვილების შესახებ გადაწყვდება სისხლის სამართლის საპროცესო კოლექსის 455 და 456 მუხ. შენიშვნით.

6. უკეთო ფინანსთა სხახლზო კომისარიატი ამ მისი აღდგილობრივი ორგანო თანაბაზ არ იქნება ამა დადგენილების მე-5 შესაბამის აღნიშნულ შეღავათების ცინიკურისა, გადახსელერინგბას მოახდენს ფინანსთა სხახლზო კომისარიატის ორგანო გადახსახლდა აკრეფის დებულებაში განსაზღვრული წესით.

7. ფინანსთა სახალხო კომისარიატის სალაპრეზში ჯარიმების გადახდევი-
ნებით შესული ქცელა თანხა გადაირიცხება სახელმწიფო შემოსელით, უკუკ-
კონონში გათვალისწინებული არ არის სხვა ამ თანხების სამ დარინიშვნელება.

8. ဖျော်လာ ပါ တော်၊ လာပြ စွမ်းနိုင်စာ စာဝေလိုက် အရှင်ပါဝါဆာရှင်တို့၏ စာလုဏ်ကြော်ပြု၏
ပြော စာချော်မြှင့်ထွေ့ သိ အလွန်ကြော်ပို့ မြောက်ပြု၏ မြေကြေ လာပြီးရွှေပြုလွှေပြုပို့၏ စာသက်-

გებლოდ გადაწყვეტილი სასამართლოს ხარჯისა და იმ დაწყესბულებების სარჩევთა მიხედვით გადაწყვეტილი თანხების გადახდების ჩატრიცება ან სა-თანადო (სახელმწიფო ან აღგილობრივ) ბიუჯეტის შემოსავლად, ან უწყების კრედიტის აღსაღებნ თანხად, იმისდა მიხედვით, უწყების შემოსავლია ეს თანხა თუ მისი საოპერაციო სახსარი.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
თავმჯდომარის მოაღვილე ს. ჯულელი.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
საქმეთა მმართველის მოაღვილე ს. სტეფანოვი.

1928 წ. მაის 8.
ტურისტი — სასახლე.

82. დ ა დ გ ე მ ი ლ ე ბ ა ს. ქ. ს.

1928/29 წ. ერთოარი სახოფულო-სამეურნეო გადახაზადის შეხახებ.

სსრ კავშირის ცენტრალური ორგანიზაციის კომიტეტის შეიქ 1928 წ. აპრილის 21-ს დამტკიცებულ ერთოარი სასოფულო-სამეურნეო გადახაზადის დებულების (1928 წ. აპრილის 22 თარიღისა და 94 №-რის „იშე.“) თანახმად და ა/კ სახალხო კომისართა საბჭოს 1928 წ. მაისის 10-ს თარიღისა და მე-40 № რის დადგენილების („ზარია კოსტრუქცია“-ს 108 №-რი 1928 წ. მაისის 12-სა) განსაკუთრებულად, საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო დადგენის:

1. მემინდვრების შემოსავლის გამოანგარიშება ყოველგან უზრა სწარმო-ებდეს მეურნეობაში ფაქტორად დათესრი მიწის (ნიოესის) რაოდენობის მიხედვით. ამა თუ იმ ცალკე შემთხვევაში, განხაერთობული შემიდგომლობით და აღგილობრივ პირობათა გათვალისწინებით, საქართველოს ფინანსთა სახალხო კომისარიატს უფლება აქვს შემდგომლობა აღმრას ამა თუ იმ მაზრაში ან რაიონში დაბეგერა სახნავის მიხედვით მოხდეს.

2. ბოსტნებისა, ბაზებისა და ხალის ბალებისათვის შემოლებული სპეციალური ნორმებით დაუბეგრედი მინიჭები დაწყესბულ იქნეს თვითეულ მეურნეობისათვის 60 კვად. საკუნის რაოდენობით.

3. ერთოარი სასოფულო-სამეურნეო გადახაზადის დებულების მე-19 მუხ. ჩამოთვლილ წაროების ვარდა, ამა დადგენილების მე-5 მუხ. იღნიშვნული ნორმებით დაბეგრილ უზრა იქნეს ნათესი: ბრინჯის პლანრეაციისა, კარტოფილისა, მანდარინის პლანტაციისა, დათესრი ბალაზისა, ბაშტუკისა და დუკორატიული მცენარისა.

4. დამტკიცებულ იქნეს სია იმ ქალაქებისა და ქალაქის ტიპის დასახლებული აღგილებისა, სადაც მოსახლეობა დაიმეგრება სასოფულო-სამეურნეო გადახაზადით: ლიქესბულგო, შოშიანი, დუშეთი, ქინვალი, გორი, ხაჭური, ახალ-ქალაქი, ზეტაფონი, სამტკრედია, ანი, ხონი, ზუგდიდი, ოზურგეთი და სენაკი.

5. საქართველოს სსრ შედგენილობაში მემაკილი მაზრებისათვის დაწყეს-ბულ იქნეს შემოსავლისათვის შემლევი მტკიცები ნორმები:

20606060606 20801613630 0 80607060606

მდგრადი და დეტალური აღსაშვები	მიმღები მომსახურები												მიმღები მომსახურები			
	მდგრ.	სახე	მდგრ.	სახე	მდგრ.	სახე	მდგრ.	სახე	მდგრ.	სახე	მდგრ.	სახე	მდგრ.	სახე	მდგრ.	
ასულქალაქის მუ.	32	54	29	210	—	120	90	—	—	—	—	—	16	17	18	6 2-60 4
ასულქალაქის	30	45	20	213	—	124	180	—	80	—	—	—	18	19	15	5 2-50 4
ბორჯომის	30	54	20	210	292	168	170	—	—	—	—	—	16	14	16	4 2-50 4
გორის	30	45	15	220	200	143	140	—	—	—	—	—	11	13	14	4 2-50 4
დუშეთის	26	42	18	180	200	140	100	—	—	—	—	—	12	10	15	5 2-60 5
სომხოცის	31	52	20	172	200	150	161	180	—	—	—	—	13	15	17	5 2-60 5
ოცხვავის	32	48	16	170	200	131	110	110	—	—	—	—	14	14	17	5 2-60 5
ტყელისის	30	45	20	218	200	172	160	—	—	—	—	—	13	15	14	5 2-50 5
სამშ. მდგრ.	25	42	15	210	160	100	50	—	—	—	—	—	12	9	11	4 2-50 4
აგრძნელ. საქ.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18-25	13	15	5 2-55 —
ზემოდის მახრ.	30	45	10	100	130	200	—	180	300	—	—	—	11	13	12	6 1-70 6
ქუთაისის	30	45	10	210	250	172	164	—	—	—	—	—	11	14	15	5 1-70 5
ლეჩხომის	22	36	10	144	160	96	—	—	—	—	—	—	10	12	12	6 1-60 4
ლაგერეკის	26	36	—	100	124	96	80	180	200	—	—	—	10	12	12	5 1-50 4
ლაგერეკის	26	36	10	148	160	96	80	—	—	—	—	—	10	12	12	5 1-60 4
სენაკის	30	45	10	148	124	90	80	180	200	—	—	—	11	13	13	5 1-60 6
შოთავრის	29	42	10	148	208	100	90	—	—	—	—	—	11	13	14	5 1-50 4
აჭარის	26	36	12	147	122	120	88	120	300	—	—	—	10	12	12	5 1-50 4
აფხაზეთის	30	45	16	154	150	104	144	205	300	—	—	—	10	14	13	5 1-60 6
გუმულ. საქ.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10-20	13	15	5 1-55 —
საფარის მუ.	30	45	18	150	200	160	150	175	300	150	80-22-50	200	—	—	—	5 5 3

1. ამავე გარემო განვითარების მიზანის მისამართი მართვის სამსახურის
2. წესი სამსახურის მიზანი განვითარების მისამართი მართვის სამსახურის

6. იჯარით აღებული მიწებისათვის დაწესდება ნომინალურ ნორმასთან შედარებით 20 % -ით ზაკლები ნორმა შემოსავლიანობისა.

7. გადასახადით დიბეგრება: а) შინამრეწველობის და ხელოსნობის შემოსავლი—50 %, რაოდენობით; б) სხვა, არასამიწათმოქმედო სამუშაო საშოვარი—70 %, რაოდენობით; არასამიწათმოქმედო უშრომი საშოვარი—100 %, რაოდენობით და მეურნეობის გარეშე რწვევის შემოსავალი—10 %, რაოდენობით.

8. სამიარტოხელო მეურნეობისათვის, რომლის ყველა შემოსავალი 300 მანეთს აღემატება, მოლად საქართველოს ტერიტორიაზე დაწესებულ იქნეს სოფლის მეურნეობის შემოსავალშე რაც ნორმების მიხედვით იქნება გამოანგარიშებული, საპროცენტო ჟელაზით შემდევა რაოდენობით:

უკუთူ მეურნეობის საერთო შემოსავალი	300 მან.	შეტია,	400 მან.-დე	50 %
" "	" "	400	" "	500 " 7 %
" "	" "	500	" "	600 " 9 %
" "	" "	600	" "	700 " 12 %
" "	" "	700	" "	800 " 15 %
" "	" "	800	" "	900 " 18 %
" "	" "	900	" "	1000 " 21 %
" "	" "	1000 მან.	შეტია	25 %

შენიშვნა. ამ მუხლში აღნიშვნული ზედნართი არ გაერცელდება ისეთ მეურნეობაზე, რომლის საერთო დასაბეგრი შემოსავალი ერთ მჭამელშე 50 მანეთს არ აღემატება.

9. ერთობინი სამოცულო-სამურნეო ვადასახადით არ დაიბეგრება ისეთი სამარტოხელო მეურნეობა, რომლის დასაბეგრი შემოსავალი არ აღემატება: როდესაც მეურნეობაზე ერთი და ორი მჭამელია,—100 მანეთს, როდესაც სამი მჭამელია,—120 მანეთს, ხოლო როდესაც ხუთი და მეტი მჭამელია,—130 მან.

10. იმ ნაკლებად ლონიერ მეურნეობათა ვადასახადისაგან გასანთავისუფლებლად, რომელთა შემოსავალიც რესპექტიკანურ დაბეგრავ მინიჭებს აღმატება, დაწესდება სამონაკლებო ფრთი 2 % -ის მონაკლების ვარაუდით ვადასახადის გამოანგარიშებულ თანაბაზე.

11. ფინანსთა სახალხო კომისარიატი, დაინტერესებულ სახალხო კომისარიატის შეთანხმებით, დაადგინს იმ მეურნეობებისა და შიწების სიას, რომელთა შემოსავალიც ვანთავისუფლებულ უნდა იქნეს გადასახადისაგან დებულების 43 მუხ. თანაბაზდ.

12. ვანთავისუფლებულ იქნეს ერთობინი სასოცულო-სამურნეო ვადასახადით დაბეგრისაგან კველვან ჩის პლანტაციური დაქტრილი სიტრცე და თუთის ნირვავები, აგრეთვე მეაბრეშემეობის შემოსავალი.

13. ვადასახადის შეტანისათვის დაწესდება შემდევი უკიდურესი ვადები: აღმოხავლეთ საქართველოსათვის: 1-ლი ვადა—1928 წ. რეტომბრის 1-ლი—საერთო თანხის 20 % -ტი.

მე-2 ვადა—1928 წ. დეკემბრის 1-ლი—70 %.

მე-3 ვადა—1929 წლ. თებერვლი 1-ლი—10 %.

დახავლეთ საქართველოსათვის: 1-ლი ვადა — 1928 წ. ოქტომბრის 1-ლი —
საქონითი თანხის 10%.

მე-2 ვადა — 1929 წლის იანვრის
1-ლი — 30%.

მე-3 ვადა — 1929 წ. ოქტომბრის
1-ლი — 60%.

14. აღნუსხვის განსახორციელებლად დასაბუღულ იქნეს სასოფლო სააღ-
ნუსხვი კომისიები სოფლის საბჭოს თავმჯდომარისა, საგლეხო სოფრინორთო
დაბაზრების სასოფლო ორგანიზაციის წილმომადგრენისა და სოფლის ყრილობა-
ზე არჩეული პირის შედგენილობით.

ამ კომისიებს დაკისრებათ:

ა) სასოფლო სიის შედგენი, საშემოსაცელო წყაროთა და მცამელთა აღ-
ნუსხვა;

ბ) წინასწარი განსახლეული თვითოვლი მეურნეობის არისამიწათმოქმედო შე-
მოსაცლის რაოდენობისა.

15. გადამხდელთა დასაბეგრი შემოსაცლის გამოანგარიშება, შესაწერი გა-
დასახალის განაკვეთის გამოანგარიშება, საშემოაწერო ფურცლებისა და პირადი
ანგარიშების შედგენი დაკისრება საბაზრო საფინანსო განყოფილებას. შესატანი
გადასახალის მიღება, ზედმეტად შეტანილი გადასახალის დაბრუნება და გამრა, აგრეთვე საერთო ხელმძღვანელობა და შეთვალყურეობა გადასახალის აქრეფის
საქმეში დავადალება სათვით აღმასრულებელ კომიტეტს და სამიზრო საფინანსო
განყოფილებას.

16. სამიზრო აღმასრულებელ კომიტეტთან მოეწოდა საგადასახალო კი-
მისია, სადაც შევლენ: ა) თავმჯდომარე, ორმელსაც დანიშნავს სათანადო აღ-
მასრულებელი კომიტეტი; ბ) სამიზრო საფინანსო, საიდგილმულო და სასტა-
ტისტიკი იურიდიურობისა და პროფესიონალურების თითო-თითო წარმომადგე-
ნელი; გ) ორი გლეხი, ორმელთაგან ერთს დანიშნავს საგლეხო საუზრიეროთ დაზ-
მარების სათვით კომიტეტი, ხოლო შეორეს აირჩევს სოფლის ყრილობა სათა-
ნადო სოფლების საქმეთა გარჩევაში მონაწილეობის მისაღებად.

შენიშვნა. სოფლის ყრილობის მიერ არჩეული გლეხი-წევრი მიიღებს
აღილობრივი ბიუჯეტის სახსარიდო გასამრჯველოს კომისიის შემთხვევა
მონაწილეობისათვის — თითო სხდომაშე თითო მანეთს.

საგადასახალო კომისიას დაკისრება:

ა) გადასწურეოს საკითხი ლარიბ მეურნეობათა არისამიწათმოქმედო შე-
მოსაცლის გადასახალით დაბეგრისაგან განთავისუფლების შესახებ ერთიანი სა-
სოფლო-სამეურნეო გადასახალის დებულების მე-10 მუხ. აბა პუნქტის წესისა-
მებრ;

ბ) განსაზღვროს გადამხდელთა არასამიწათმოქმედო შემოსაცლის რაოდე-
ნობა;

გ) განსაზღვროს შეძლებულ მეურნეობათა დასაბეგრი შემოსაცლის რაოდე-
ნობა ერთიანი სას.-სამ. გადასახალის დებულების 28 მუხ. წესისამებრ;

(d) გადასტუკორების საცილითი ისეთი მეურნეობის დაბეჭდების შესახებ, რომლის შემთხვევაში დაუმტკრავ შინიშვიჩე ნაკლებია (ერთიანი სას.-სამ. გადასახ. დატულების 35 მუ.).;

ე) განათლისტულოს გადასახილისაგან ფონდების ხარჯზე ნაკლებად ღონისძიებების მეშვეობაში;

3) განთოვანისულობის გადასახაზისაგან სრულიად ან ნაწილობრივ სტიქიური უცემურებისაგან დაზარღობული შეუწყეობანი;

საქართველოს მთავრის ს. სტეფანოვი.

1928 ජූ. මෙයිස් 8.
උග්‍රාලුවී-සාසාන්දු.

Համովայրական քառլող զան. - յամերնութիւն» 127 №-ն 1928 դ. օցնութեալ 3.

83. മുൻഗഡ കെ. ബാബു

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭო დღენის:
გამუშავებულ იქნეს საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ
1923 წლის აგვისტოს 25-ს დატრუქციული დებულება პისუხსავები შრომის მა-
ხანაგობითა (არტლელის) ზესახებ (საქართველოს სსრ კან. კრ. 1923 წ. მე-2
№-რი, მობ. 3).

საქართველოს სოფ. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო

კომისართა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგ. ს. ჯულელი.

საქართველოს სოფ. საბჭ. რესპ. სახლმ. კონსისტორია

საბჭოს საქმეთა შრინოველის მოადრ. ს. სტეფანოვი.

1928 7. December 16.

ପ୍ରକାଶନ—ବିଜୁଳୀ.

გამოცემუნებულია ვახ. „კომუნისტის“ 143 №-ში 1928 წ. ივნისის 16.

ს. დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა ს. პ. ს.

მიწების მორწყვისა და შეგუების ხევროში, აგრეთვე წყლის ხარგებლობის მოწესრიგების საქმეში ხაქართველოს ს ს რ მიწათმოქმედების ხახალხო კომი-სარიცატისა და წყალთა მეურნეობის სამსახუროში და აგრეთვე წყლის სარგებლობის მოწესრიგების საქმეში— საქართველოს სსრ სახალხო კომისაროთა საბჭო აფენის:

1. დამყარებულ იქნეს შემდეგი წესი წყალ-სამეურნეო გეგმების შედენისა და წყალ-სამეურნეო ღონისძიებთა განხორციელების შესახებ:
2. მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატი კვლავ თავის მოსახურებას სა-კირო წყალ-სამეურნეო სამუშაოთა შესახებ, რაონობის დასახულებით და სამუშაოთა მოცულობისა და როგოს ღინიშვნით, ანონბებს საქართველოს სსრ წყალთა მეურნეობის სამსართველოს, რომელიც მიიღებს რ ს სახელმძღვანელოდ იმ ცნობებს და აგრეთვე სხვა ცნობებსაც, შეიმუშავებს სამუშაოთა გეგმის, განხილულ სამუშაოთა და მათი შესრულების ვადების ღინიშვნით, და გაუვაზენის იმ გეგმის მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატს. მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატი, ამ გეგმის მიხედვით, შეაღენის და გაუქმიანის საქართველოს სსრ წყალთა მეურნეობის სამსართველოს მოსახვარებლად გათვალისწინებული მიწების დასახულებისა და შეგუების გეგმის.

2. წყალ-სამეურნეო კვლევისათვის საკირო ხარჯების გარდა, კელუათა ხარჯთაღრიცხვები საქართველოს სსრ წყალთა მეურნეობის სამსართველო შეიტანს იმ საკიროების შესასწავლად საკირო ხარჯებსაც, რაც შეეხება მიწებზე დასახულების შესაძლებლობას, მოცულობას და წესს და აგრეთვე დასახულებასთან დაკავშირებულ ღონისძიებათა განხორციელებას.

3. კვლევათა პროგრამის, რაც დაკავშირებულია შეგუების საკითხთან, შეადგენს საქართველოს სსრ წყალთა მეურნეობის სამსართველო მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატთან კრითიკად.

4. საქართველოს სსრ წყალთა მეურნეობის სამსართველო შეადგენს წყლის სისტემების რემონტისა და მოვლის გეგმის და აგრეთვე, მიიღებს რ ს სახელმძღვანელოდ მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატის ცნობებს იმ აღილების სოფელის მეურნეობის ხასიათისა და საკიროებითა შესახებ, სადაც მელიორაცია უნდა იქნეს განხორციელებული, დამყარებს წყლის ხარჯების წესსა და ნორმებს.

5. აღილებრივ მოწეულებები უნდა შეეღწინ წყალთა საბჭოებში და სამელიორაცია მხარი აღმართებული.

II. წინადადება მიეცის წყალთა მეურნეობის სამსართველოს შეიმუშაოს და წარადგინს საქანონმდებლო როგორიცაც პროექტი „დეტულებისა წყლის სარგებლობის შესახებ“.

III. წინადაღება შიეცეს მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატისა და სამართლო აღმისარულებელ კომიტეტებს აგრონომიული დახმარების გეგმების შედეგის დროს მხედველობაში იქმნიონ სამელიარაცია რაიონებისათვის მომსახურების გაწყვეტის საჭიროება, რისთვისაც უნდა მოხდეს არსებული გრონომიული პრენტების გადანაწილება ან ახლი პრენტების ორგანიზაცია საქართველოს სსრ წყალთა მეცნიერებასთან შეთანხმებით.

IV. წინადაღება შიეცეს მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატის, სამართლო აღმისარულებელ კომიტეტებს, სასოფლო-სამეცნიერო კომპერაციის ცენტრალურ კაშირის „სოფლის-კაშირს“ გამოიყენონ საგრონომით და საინსტრუქტორო პერსონალი მოსახლეობის სამეცნიერო ამხანაგობებში ჩაბმისა და ამ ამხანაგობების მოქმედების განვითარებისათვის, აგრძელებ მოსახლეობაში წყლის სარგებლობის დისკუსიონის განმტკიცებისათვის.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისარიატი
საბჭოს თავმჯდომარე ლ. ქართველიშვილი.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისარიატი
საბჭოს საქმითა მმართველის მოადგილე ხ. ხრუფანოვი.

1928 წ. მაისის 16.
ტელეგრაფი—სახალხო.

გვ. დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა ს. კ. ს.

სახელმწიფოს მიერ ხტულენტ-ხტიპენდიატების შესანახად გაწეული ხარჯის ანაზღაურების თაობაზე 1927 წლის თებერვლის 28-ის თარიღით გამოცემული დადგენილების მე-7 მუხლის შენიშვნის რედაქციის შეცვის შესახებ.

საქართველოს სოკ. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისარიატი საბჭო აღვენს: საქართველოს სოკ. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისარიატი საბჭოს მიერ „სტუდენტ-სტიპენდიატების შესანახად სახელმწიფოს მიერ გაწეული ხარჯის ანაზღაურების შესახებ“ 1927 წლის თებერვლის 28-ის თარიღით გამოცემული დადგენილების (საქართველოს ს. ს. რესპ. კონ. კურ. 1927 წ. № 2, მუხ. 37) მე-7 მუხლის შენიშვნის მიზნებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

შენიშვნა. ყოფ. სტიპენდიატის, რომელიც სავალდებულო სამსახურის აღსრულებაზე უას იტევის ან ამ სამსახურის აღსრულებას თავის აარიცებს, — გადახდება ყველა ხარჯი, რაც სახელმწიფომ გაწია მისი შენახვისა და სწავლებისათვის სასწავლებელში. გადახდების გრძელებული თანხა შეცდის სასტიპენდიატო ფონდში, ამას გარდა, აონიზული სტიპენდიატი მიიღება პასუნისებრების 61 მუხ. მე-2 ნოტ. მიხედვით.

საქართველოს სოკ. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისარიატი საბჭოს თავმჯდომარე ლ. ქართველიშვილი.

საქართველოს სოკ. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისარიატი საბჭოს საქმითა მმართველის მოადგ. ხ. ხრუფანოვი.

1928 წ. მაისის 18.
ტელეგრაფი—სახალხო.

86. 1928-29 г. с. 12-16 № 127-2170

1928/29 წლის ერთიანი ხასოფლო-ხამეურნეო გადახახადის თაობაზე 1928 წლის მაისის 8-ს თარიღით გამოცემული დადგენილების მე-7, მე-11 და 16 მუხლების რედაქციის შეცვლისა და ამ დადგენილებისათვის მე-17 მუხლის დამატების შესახებ.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო იდგენს:

1. მე-11 მუხლი საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1928 წ. მაისის 8-ს დადგენილებისა — 1928 წლის ერთიანი ხასოფლო-ხამეურნეო გადახახადის შესახებ (კომისიისტის 127-2170 №-ით 1928 წ. იქნის 3-სა) მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

მუხ. 11. მიენდოს ფინანსთა სახალხო კომისარიატს შეიძლებაოს, დაინტერესებულ უწყებებთან შეთანხმებით, იმ შეიძლების სია, რომელთა შემოსავალიც განვითარებულ უნდა იქნეს გადასახადისაგან ერთიანი ხასოფლო-ხამეურნეო გადასახადის დეპულების 43 მუხლის წესისამებრ (სსრკ კუნ. აღმ. კრის „იზევსტია“-ს 94 №-ით 1928 წ. პრილის 22-სა) და ეს სია წარმოუდგინოს დასახტებულებლად საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს.

2. აღნიშნული, 1928 წ. მაისის 8-ს, დადგენილების მე-16 მუხლი მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

მუხ. 16. დაარსდეს სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტებთან საგადასახადო კომისიები შედევევი შედევნილობით:

ა) თავმჯდომარე, რომელსაც დაინშნავს სათანადო სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტი; ბ) თითო წარმომადგენერალი სამაზრო საფრანგო, საადგილმამჟღლი და სისტატისტიკური ორგანოებისა და პროფესიონალური ორგანიზაციებისა; გ) წარმომადგენერალი გლეხთა საუზითითო დახმარების საზოგათოების სამაზრო ორგანიზაციისა ან სათანადო ორგანიზაციისა სამაზრო საგადასახადო კომისია დაეკისრებათ:

ა) დააწესოს წინასწარ წორმები უბნისა, თემისა და სოფულებისათვის;

გ) გადასწუყიტოს სათანადო შემთხვევაში გადამდევლთა საჩიკვები.

3. საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1928 წლის მაისის 8-ს დადგენილებას — 1928-29 წლის ერთიანი ხასოფლო-ხამეურნეო გადახახადის შესახებ დამატოს მე-17 მუხლი შემდეგი შინაარსისა:

მუხ. 17. სათემო აღმასრულებელ კომიტეტებთან მოუწყოს საგადასახადო კომისიები შედევევი შედევნილობით:

ა) თავმჯდომარედ არის სათემო აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე;

ბ) თითო წარმომადგენერალი სათემო სატიკონისათვის და საადგილმამჟღლი ორგანოებისა;

გ) ორი გლეხი, რომელთაგან ერთს დანიშნავს გლეხთა საუზითითო დახმარების სათემო კომიტეტი, ხოლო მეორეს ააჩინეს სასოფლო ყრილობა სათანადო სოფლების საქმეთა გარჩევაში მომაწილეობის მისაღებად.

შენიშვნა. სასოფლო ყრილობის მიერ არჩეული გლეხი-წევრი შემატებით დაგენერიკული მუშაობისათვის გასამრჯელოს დფილობრივი პირუეტის სახსარიდან ერთი მან. რომენომით თეითეულ სხდომაში მონაწილეობის სათვის.

სათემო საგადასახადო კომისიას დაეყისრება:

ა) გადასწუყიტოს საყითხი ღარიბ მეურნეობათა არასამიწათმოქმედო შემოსავლის გადასახადით დაბეგძრისაგან განთავისუფლების შესახებ ერთიანი-სა-სოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულების მე-10 მუხლის „ბ“ პუნქტის შესიამებრა:

ბ) განსაზღეროს გადამზღველთა არასამიწათმოქმედო შემოსავლის რაოდენობა;

გ) განსაზღვროს შემღებულ მეურნეობათა დასაბეგრი შემოსავლის რაოდენობა ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულების 28 მუხ. წესისა-მებრ;

დ) გადასწუყიტოს საყითხი ისეთი მეურნეობის დაბეგძრის შესახებ, რომლის შემოსავალიც დაუბეგრავ მინიმუმშე ნაკლებია (ერთიანი სას.-სამ. გადასახ. დებ. 35. მუხ.);

ე) გაანთავისუფლოს გადასახადისაგან ფონდების ხარჯზე ნაკლებად ლონიერი მეურნეობანი;

ვ) გაანთავისუფლოს გადასახადისაგან სრულიად ან ნაწილობრივ სტიქიური უბედურებისაგან დაზარალებული მეურნეობანი;

ზ) განიხილოს და გადასწუყიტოს გადამზღველთა (გარდა საბჭოთა მეურნეობისა) საჩიკერები საშემოსავლო წყაროების არასწორი აღნუსხევის თაობაზე და შემოსავლის თანხისა (გარდა ამ მუხლის „ბ“ და „გ“ პუნქტებში აღნიშნული შემოსავლისა) და გადასახადოს განაკვეთების არასწორე გამოინგარიშების თაობაზე.

4. ზემოაღნიშნული, 1928 წ. მაისის 8-ს, დაფგნილების მე-7 მუხლის „ბ“ პუნქტიდან მოიწალოს სიტყვები: „და მეურნეობის გარეშე რეწვის შემოსავალი—10“.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
თავმჯდომარე ლ. ქართველიშვილი.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
საქართველოს მმართველის მოაღვილე ს. ხრეჭანოვი.

87. დ ა დ გ თ ე ნ ი ლ ე ბ ა ს . ქ . ს .

საქართველოს კოფ. სააღგილმამულო ბანკებში და ტურისტის საკრედიტო საზოგადოებაში დაგინაცემული ქალაქად მდებარე საზღვრის გადახდების შესახებ.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო აღგენს:

1. საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1922 წლის დეკემბრი 28-ს თარიღისა და მე-16 №-ჩის დეკრეტი საქართველოს სააღგილმამულო ბანკში და ტურისტის საქართველო საზოგადოებაში დაგირაცემულ ქალაქად მდებარე საზღვრის შესახებ,— უკეთ შემდგომი ცელისამით და დამატებით, ცნობილ იქნეს ძალა-დაგრეულად 1928 წლის იქნის 1-და ნ და მმ დღიდან მოისპონ გადახდებინგა იმ ვალისა, რაც საზღვრშე კიდევ ირიცხება ორიშენულ საკრედიტო დაწესებულებების სესხის საბოთ.

2. წინადადება მიეცეს საქართველოს კომისართა ბანკს გააუქმის მისთონ ასესებული საქიმოთვე განყოფილება, რომელიც ანთორცელებდა წინა მუხლში აღნიშნული დაგენილებებს.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე და ქართველი შვილი.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭ. საქმეთა მმართველის მოადგ. ს. სტეფანოვი.

1928 წ. იქნის 19.
 ტფილისი—სასამართლო.

88. დ ა დ გ თ ე ნ ი ლ ე ბ ა ს . ქ . ს .

როგორიცების ჩეგისტრაციისა და გასხვისების წესის შესახებ.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო აღგენს:

1. უფლისი ტრაქტორი, ვის განკარგულებაზეც უნდა იყოს იგი და რა სამუშაოსათვისაც უნდა გამოიყენებოდეს, რეგისტრაციაში უნდა იქნეს გატარებული ქვემოაღნიშნული წესით, გარდა ისეთი ტრაქტორისა, რომელიც სამხედრო უწყების განკარგულებაშია და ეს უწყება სამხედრო საკიროებისათვის იყნება.

შენიშვნა. ის ტრაქტორი, რომელიც უმცა საშედრო უწყებას ეკუთვნის, ხოლო მმ უწყების მიერ გამოიყენებული სხვადასხვა სასოფლო სამუშაოები, საცუკო, საგზაო, სატრანსპორტო და სხვა სამუშაოსათვის, აგრეთვე სსვადასხვა მექანიკური დანადგამის ასამარავებლად, რეგისტრაციაში უნდა იქნეს გატარებული საერთო წესით.

2. ტრაქტორების რეგისტრაციას აწარმოებს სამაზრო აღმართულებელი კომიტეტი სამიწათმოქმედო განყოფილების მეშევრობით და მიწათმოქმედების სახალხო კომისარისატის საქართო ხელმძღვანელობით.

3. ამა დადგენილების გამოქვეყნების შემდეგ სამიწათმოქმედო განყოფილებაში უნდა შექმნიოს ცნობები მაზრაში ქონებული ტრაქტორების პატრონთა შესახებ და იგრეთვე იმის შესახებ, თუ რა აღიარეს არის ეს ტრაქტორები.

4. მუ-3 მუშაობის ონიშობლი ცნობების მიღებისთანავე, სამიწათმოქმედო განყოფილება შეაღებს ტრაქტორების რეგისტრაციის ჩასატარებლად ზედმი-წევნითა საკულტოდრო გეგმის და, სამაზრო აღმართულებელი კომიტეტის მიერ ამ გეგმის დამტკიცების შემდეგ დაუგამონის, გეგმის მიხედვით, ტრაქტორების პატრონთა უწყებებს, რითაც აცნობებს მათ რა დღეს უნდა გამოცხადნენ ტრაქ-ტორების რეგისტრაციაზე.

შენიშვნა. უწყება რეგისტრაციაზე გამოცხადების შესახებ თავის დროსხე უნდა იქნეს გაგზავნილი, ყოველ შეცხვეული არა უცვიანის 7-დღისა რეგისტრაციამდე, და ჩაბარებეს აღრესატს ხელწერილის ჩამორთმევით და ჩაბარების დროის აღნიშვნით.

5. ტრაქტორის პატრონთა რეგისტრაციაზე გამოცხადების საკალენდრო გეგმა, გამოცხადების დროისა და დადგილის აღნიშვნით, უნდა გაეგზავნოს ყველა თემისაც კონკრეტული გალდებულია თეალური აღეყნოს ტრაქტორის პატრონის თავის დროშე გამოცხადებას რეგისტრაციაზე და შეამოწმოს ტრაქ-ტორის პატრონთა მიერ რეგისტრაციის წესის შესრულება (მუხ. 7).

6. ტრაქტორის პატრონს უწყებასთან ერთად უნდა გაეგზავნოს განცხა-დების ბლანტი მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატში შემუშავებული ფორმით. ეს ბლანტი შეესტულ და ხელმოწერილ უნდა იქნეს ტრაქტორის პატრო-ნის მიერ, ხოლო ამის შემდეგ მას შეამოწმებს მაზრის სატრაქტორო საქმის ინ-სტრუქტორი ან უბრინის იგრინიშვილი.

7. ტრაქტორის პატრონს მოვალეა უწყებაში ნაჩვენებ დღეს გამოცხადდეს დანიშნულ პატრონშე. მას თან უნდა ჰქონდეს დოკუმენტი იმის დასამტკიცებლად, რომ ტრაქტორი მას ეყუთვნის, და იგრეთვე შეესტული და შემოქმებული გან-ცხადება რეგისტრაციის შესახებ (მუხ. 6). ამ ცნობების მიხედვით სამიწათმოქ-მედო განყოფილება სათანადოდ შეესტეს სარეგისტრაციი ნოწმობას და შესა-ფერო ხელმოწერით, განსაკუთრებული ნომრით და ბეჭდის დასმით გადასცემს ტრაქტორის პატრონს და ჩამორთმევს საამისო ხელწერილს.

8. სარეგისტრაციო მოწმობა გაიცემა თვითეულ ცალკე ტრაქტორშე; ამას-თანავე ამ მოწმობას უნდა ჰქონდეს თავისი განსაკუთრებული რიგობრივი ნო-მერი გამოსამართებელის უნდა მოწმობის რიცხვიდან.

შენიშვნა. ტრაქტორების მოწმობებისთვის მთლიან საქართველოს სსრ-ში დაწესებული ურთიან რიგობრივი ნომერაცია. ამასთანავე მოწ-მობების ნომრებს ამ თუ იმ ეცრონმომიურ რესპუბლიკას და ოლქს, აგრეთ-ვე მაზრას, მიაკუთხნებს საქართველოს სსრ მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატი.

9. სამიწათმოქმედო განყოფილების მიერ გაცემული სარეკისტრაციო მოწმობა საქმიანის ღოვანენტრია იმის დასასტურებულია, რომ ტრაქტორი ამ თუ იმ პირს ეყუთების ფა რომ ამ პირს აქვთ ტრაქტორის ექსპლოატაციისა და გასხვისების უფლება.

10. უკეთე ტრაქტორი სხვა მაზრაში იქნა გადატანილი სამ თვეზე მეტი ვადით, ტრაქტორის პატრონი მოვალეა წარადგინის ტრაქტორის სარეკისტრაციო მოწმობა იმ ადგილის სამიწათმოქმედო განყოფილებაში პლანიშენავად, სადაც ტრაქტორია.

11. ტრაქტორების ზემოხსნებული რეგისტრაცია დამთავრებულ უნდა იქნეს 1928 წ. აგვისტოს 1-დღე.

12. მაზრაში ტრაქტორების რეგისტრაციის ჩატარებისას ტრაქტორების სათანადოიგ ნაწილები და მათთვის საჭირო ნავთის პროდუქტები გაიცემა, აგრეთვე ტრაქტორები მიიღება სარემონტო სახელოსნოებში დაზიანებული ნაწილების შესაცემისად მხრივ ზემოაღნიშვნულ მოწმობის წარადგინის შემდეგ. ამ მოწმობაზე წარწერება ტრაქტორისათვის დიდი ან საშუალო რემონტის გაცემისა, ან მნიშვნელოვანი ნაწილების გამოცემა.

შენიშვნა. წარწერაში გაცემული რემონტის შესახებ ზედმიშვერით უნდა აღინიშნოს სად, როდის და როგორი რემონტი გაცემული და რა დაჯდა იყო. ამ ცნობას ხელი უნდა მოაწეროს სახელოსნოს გამგემ ან მისმა თანამდებობის ან და სატრაქტორო საჭმის ინსტრუმეტორის.

13. უკეთე მოწმობა დაიკარგა, ტრაქტორის პატრონი მოვალეა ეს დაუყოვნებლივ წერილობით ამ სამიწათმოქმედო განყოფილებას აცნობოს, რომელმაც ტრაქტორი რეგისტრაციაში გაატარა, და შეიტანოს სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის სილაროში ორი (2) მანეთი დაკარგვის შესახებ ჟუბლიკაციის ხარჯისა და დუბლიკატის გაგზავნით გამოწვეული საფუძვლი სარჯების დასაფარავად.

14. სამიწათმოქმედო განყოფილება, თანახმად ტრაქტორის პატრონის წერილობითი განცხადების მოწმობის დაკარგვის შესახებ და განყოფილების საქმეებში ქონებული მასალების მიხედვით ცნობების შემტების შემდეგ, მოახდენს აღვილობრივ თვეიცავლურ ბეჭედელებითი ორგანოში ჰერბლიკაციას მოწმობის დაკარგვის შესახებ და განცხადების შემომიტანის მისურს წერილობით ცნობას, რომ ტრაქტორი მას უკუთვნის.

15. ეს ცნობა გამოდგება ტრაქტორის ექსპლოატაციის უფლების დამატებულებელ საბუთად, ხოლო ვადით არ უმეტეს ორი თვეისა, რის შემდეგ, ამ ცნობას ნაცვლად, სამიწათმოქმედო განყოფილებაში უნდა მისცეს ტრაქტორის პატრონს მოწმობის დუბლიკატი.

შენიშვნა. უკეთე სამიწათმოქმედო განყოფილებაში დუბლიკატი არ აღმოჩნდა, ცნობაშე უნდა აღინიშნოს, რომ ვადა გადადგებულია.

16. უკეთო ტრაქტორის პატრონ-მოწმობარებელს სურს თავისი ტრაქტორის გაყიდვა, იყი მოვალეა სამიწათმოქმედო განყოფილებაში უნდა მისცეს ტრაქტორის განყოფილებაში, რომელმაც ტრაქტორი რეგისტრაციაში გაატარა. განცხადებას

უნდა დაერთოს: ა) ტრაქტორის გაყიდვის ხელშეკრულება (მყიდველის ვინაობა და გაყიდვის პირობები ზედმიშვენით უნდა ღინიშვინის) და ბ) ტრაქტორის მყიდველის განტაცება, რაც სათანადოდ უნდა იქნეს შევსცმული და შემოწმებული ჰემოსხენგბული ფორმის (მუხ. 6) მიხედვით.

შენიშვნა. უკეთო ტრაქტორის პატრონის, რომელმაც მოწმობა დაკარგა, ხელთ აქვს მხოლოდ მე-14 და მე-15 მუხლებში აღნიშნული ცნობა, მისი ტრაქტორის განსხვისება, ნამდვილი მოწმობისა ან დუბლიკატის მიღებამდე, არ შეიძლება.

17. უკეთო ტრაქტორის ყიდულობს კერძო პირი (ფინიკური ან იურიდიკული), სამიწათმოქმედო განყოფილებას უფლება აქვს ერთი თვეს განმოვლიბაში დღიულან ზემოხსენებული დოკუმენტების მიღებისა (მუხ. 16), ან განცადადოს თავისი სურვილი, რომ ტრაქტორის იგი ყიდულობს, ან წარადგინოს მესამე პირის—ამა დადგენილების მე-19 მუხლის აღნიშნული ორგანიზაციის—თანხმობა გასაყიდი ტრაქტორის ზემენაზე.

18. უკეთო სამიწათმოქმედო განყოფილება არ მოისურვებს ტრაქტორის შეძენას, ან არ წარადგენს მესამე პირის თანხმობას ტრაქტორის ყიდულაზე, განყოფილებამ, ერთი თვეს ვალის გასცვლის ზემდევ დღიულან ხელშეკრულების წარდგნისა, უნდა რეგისტრაციაში გაატაროს ეს ხელშეკრულება და სათანადო ცნობები ჩასწეროს ტრაქტორის მოწმობაში, რომელიც გადაეცემა ტრაქტორის ახალ პატრონს.

19. უკეთო ტრაქტორის მყიდველი სახელმწიფო საწარმო ან დაწესებულება, ან და კონკრეტული ორგანიზაციი, კერძოდ სასოფლო-სამეურნეო კოლეგიუმი (კომუნა, სას. სამეურნ. არტური, ან მიწის საქროი დამტკიცებული ამხანაგობა, სამანქანო, სამელიორაცია ან სხვა ამხანაგობა), სამიწათმოქმედო განყოფილებას უფლება არა აქვს უარი სთვეს ტრაქტორის გასცვისების ხელშეკრულების რეგისტრაციაზე; ამასთანავე ეს რეგისტრაცია ჩატარებულ უნდა იქნეს 7 დღის განმავლობაში ამა დადგენილებაში აღნიშნული წესით.

20. უკეთო ტრაქტორის გამყიდველი და მყიდველი ვერ შეთანხმდნენ მანქანის ფასზე, ამ ფასს და აგრეთვე ინგარიშებისწორების პირობებს გამოაზროვანეს აღვილობრივი სატრაქტორო კომისიი ტრაქტორებზე არსებული ფასის მიხედვით; ამასთანავე შედევლობაში უნდა იქნეს მიღებული მყიდველთან მანქანის მიტანის ხარჯი და ფასის ნაწილ-ნაწილ გადახდისათვის დაწესებული სარგებელი, აგრეთვე ისიც, თუ რამდენადაც გაცემითი მანქანა, რა სათადარივო ნაწილები აქვს მას, რა ინსტრუმენტი და სხვა.

შენიშვნა. ხელმომრედ გასაყიდო ტრაქტორის ფასი არავითარ შემთხვევაში არ უნდა აღემატებოდეს მიწოდებელი ორგანიზაციების საწყის ბეჭიდიან გასაცემი ტრაქტორისათვის დაწისებულ ფასს.

21. მუშაობისათვის გამოუსადევები ტრაქტორი რეგისტრაციაში გატარებულ იქნება ამა დადგენილებით გათვალისწინებული საერთო წესისამგბრ. ამასთანავე სამიწათმოქმედო განყოფილებამ უნდა აწარმოოს სრულიად უფარგისი ტრაქტორების აღნუსხეაც.

22. მუშაობისათვის გამოიუსაფევარი ტრაქტორების გასხვისება სწორმოებს ამა დალგენილების 16, 17, 18, 19, 20, 23 და 24 მუხლებში აღნიშნული წესით.

23. უკეთ მოყვალის ტრაქტორზე მიქცეულ იქნა ვალის გადახდევინება, გადამხდევინებელი ორგანიზმის მოვალეა საამისო შეტყობინება გავზარნოს აღვილობრივ სამიწათმოქმედო განყოფილებაში, რომელსაც ასეთ შემთხვევაში უფლება აქვს ერთ თეთის განმავლობაში შეიძინოს ტრაქტორი ან წარადგინოს მესამე პირის — ამ დალგენილების მე-19 მუხლში აღნიშნული ორგანიზაციის — თანხმობა მის შეძენაზე.

შენიშვნა. ტრაქტორის გასხვისება ამ შემთხვევაში მოხდება ამ დალგენილების მე-20 მუხლის წესით განსაზღვრულ ფასდა.

24. გადამხდევინებელ ორგანიზმის შეუძლიან დანიშნოს საჯარო ვაკრობა ტრაქტორის გასაუდად და გაყიდოს კიდევაც მხოლოდ იმ შემთხვევაში, ჟეტოს სამიწათმოქმედო განყოფილება უარს განვახადებს ამ ტრაქტორის შეძენაზე, ან ვერ წარადგენს მესამე პირის ორგანიზაციის — თანხმობას მის შეძენაზე.

25. ტრაქტორის პატრიონის მიერ ამა დალგენილების დარღვევისათვის სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტს შეუძლიან, სამიწათმოქმედო განყოფილების წარდგენით, გადაუწყვეტოს დამნაშავეს აღმინისტრატორული წესით ჯარიმა ორმოცდა თო მანეთომდე ან საუკალური დაცვის ღონისძიება — ძერულებით მუშაობა

უკან კურიამდე.

მუხ. 187

ავეგვალოს აფხაზეთის სსრ-ისა და აჭარისატანის ავტომობილური სსრ-ის სახალხო მინისართა საბჭოებს და აგრძელე სამხრეთ-ოსეთის უკრტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტს გამოსუნი ანალოგიური დალგენილებანი.

მუხ. 188

კაქითველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
თვემჯდომარე ლ. ქართველი შეიცილი.

მუხ. 189

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
საქმეთა მმართველის მოადგილე ს. სტეფანოვი.

1928 წ. ივნისის 19.

ტფილის-სასახლე.